Mynämäki

MYNÄMÄEN KUNNAN

TALOUSARVIO 2027
JA
TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2028–2029

KH 9.11.2026 § 230
KV 16.11.2026 § 51

SISÄLLYSLUETTELO

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS ... 3

2 MYNÄMÄEN KUNNAN STRATEGIA 2026–2035 ... 5

3 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT ... 6

3.1 Yleinen taloudellinen kehitys ja kunnallistalous vuosina 2027–2029 ... 6
3.2 Kunnan väestönkehitys ja työllisyys ... 10
3.3 Riskienhallinta talouden suunnittelussa ... 16
3.4 Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaperusteet ... 17
3.5 Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman sitovuustaso ... 26

4. KÄYTTÖTALOUSOSA ... 27

4.1 Keskusvaalilautakunta ... 27
4.2 Tarkastuslautakunta ... 28
4.3 Kunnanhallitus ... 29
4.4 Sivistyslautakunta ... 38
4.5 Tekninen lautakunta ... 51

5 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO ... 58

6 TULOSLASKELMAOSA ... 59

7 INVESTOINTIOSA ... 61

8 RAHOITUSLASKELMA ... 62

9 ARVIOINTITYÖN OHJEELLINEN SUUNNITELMA VUOSILLE 2027–2029 ... 63

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Mynämäen kunnan vuoden 2027 talousarviota on valmisteltu entistäkin kiristyneemmässä talouden tilanteessa. Talousarvio on kuitenkin laadittu nykyisen palvelurakenteen mukaisena, eikä se sisällä merkittäviä muutoksia kunnan palveluihin tai toimintaan. Säästöjä on nyt etsitty palvelutarjontaan mahdollisimman vähäisesti vaikuttavin keinoin ja esimerkiksi investointiohjelma on erittäin maltillinen.

Kunnan toiminta rahoitetaan pääosin verotuloin, valtionosuuksin ja maksutuotoin. Kunnan ulkoiset toimintakulut vuoden 2027 talousarviossa ovat noin 25 miljoonaa euroa, eli noin 3384 euroa/asukas. Varsinaisen toiminnan kulujen lisäksi lainan lyhennykset, korkomenot ja investoinneista tehtävät poistot vaikuttavat kunnan talouteen. Arvion mukaan kunnan toimintaa rahoitetaan vuonna 2027 verotuloilla (kunnallisverot, kiinteistöverot ja yhteisöverot yhteensä) noin 19,6 miljoonalla, valtionosuuksilla noin 3,8 miljoonalla ja maksu- ja myyntituotoilla noin 3,4 miljoonalla eurolla.

Mynämäen kunnan tuloveroprosentti on jo nyt korkealla tasolla (9,1 %) maakunnallisesti tarkasteltuna, enkä esitä siihen korotuksia. Sen sijaan kiinteistöveroprosentteihin talousarvioesitys sisältää pieniä korotuksia.

Vuosille 2024–2026 hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma on pääosin toteutettu, mutta kunnan tulorahoituksen heikennyttyä entisestään, on talousarviovalmistelun rinnalla syksyn aikana aloitettu talouden tasapainottamistoimien kartoitus virkavalmisteluna. Tämän talousarvion käsittelyyn kytkeytyy talouden tasapainottamisohjelmatyön käynnistäminen siten, että korjaaviin talousarviomuutoksiin on valmius jo vuoden 2027 aikana ja tasapainottamistoimien pääpaino on vuosissa 2028 ja 2029.

Talouden haasteet on tunnistettu Mynämäessä jo useiden vuosien ajan ja korjaavia toimenpiteitä on tehty esimerkiksi henkilöstöjärjestelyin ja palveluverkkoa karsimalla. Helppoja ja yksinkertaisia keinoja säästöjen löytämiseksi on tarjolla kovin vähän ja joudummekin tulevan talven aikana yhdessä luottamushenkilöiden ja kunnan työntekijöiden kanssa käymään kunnan toiminnan, toimintatavat, hankinnat, investoinnit ja palvelurakenteen tarkoin läpi.

Joudumme miettimään, mistä voimme luopua, vaikka se olisikin vaikeaa? Mitä voimme tehdä uudella tavalla? Mihin voimme panostaa, jotta tulevaisuuden kasvu mahdollistuisi? Miten kohdennamme rajalliset resurssit mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti?

Työ ei tule olemaan helppoa, mutta toimenpiteitä on välttämätöntä tehdä, jotta saamme päättää Mynämäen asioista itsenäisesti myös tulevaisuudessa. Tähän työhön tarvitsemme ennakkoluulotonta otetta työntekijöiltä ja luottamushenkilöiltä. Kuntalaisilta tarvitsemme malttia, ymmärrystä ja muutostensietokykyä.

Keskeinen kysymys on myös se, miten turvaamme tulevaisuuden kasvun edellytykset, miten huolehdimme siitä, että kunta on houkutteleva jatkossakin ja elinvoima vahvistuu, vaikka resurssit ovat rajalliset? On olennaisen tärkeää, että pystymme katsomaan säästöjen etsimisen ohella myös pitkälle tulevaisuuteen. Mahdollisuuksia kasvuun, menestykseen ja maaseudun mukavuuteen Mynämäessä nimittäin on paljon.

Mistä talouden haasteet sitten johtuvat?

Julkinen talous on kiristynyt valtakunnallisesti ja julkisen talouden tasapainotustoimet kohdistuvat vuosittain myös kuntiin. Mynämäen kunta on investoinut voimakkaasti viimeisen vuosikymmenen aikana, mikä aiheuttaa merkittävät lainanhoito- ja korkokulut sekä poistot kunnan talouteen. Viime

vuonna toteutettu työllisyysalueuudistus yhdistettynä heikentyneeseen työllisyystilanteeseen on vaikuttanut odotettua negatiivisemmin kunnan talouteen. Uudistusta ei onnistuttu toteuttamaan kustannusneutraalisti.

Merkittävin Mynämäen kunnan taloushaasteita selittävä tekijä on valtionosuusjärjestelmä, jossa hyvinvointialueuudistuksen jälkeen rahoitus ei määräydy kuntien nykyisten päätehtävien eli perusopetuksen ja varkaiskasvatuksen mukaan, vaan historialliset sote-menot vaikuttavat kuntien talouteen edelleen. Mynämäen kunta on yksi Varsinais- Suomen suurimpien häviäjien joukossa hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä tehdyissä valtionosuuksien leikkauksissa. Sote-erät pienentävät Mynämäen valtionosuustuloja vuosittain noin 1,2 miljoonaa euroa. Kunnan tilanne olisi täysin erilainen, jos tätä heikennystä ei olisi. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen oli maan hallituksen tavoitteena, mutta uudistus valitettavasti kaatui syksyllä 2025, eikä se toteudu tällä vaalikaudella.

Elinvoimaa ja maaseudun mukavuutta

Talouden haasteista huolimatta on tärkeä muistaa, että Mynämäessä on valtavan paljon hyvää jo nyt, kehittämispotentiaalia on paljon ja hyvää on aina enemmän, vaikka kaikesta vanhasta ei voitaisi pitää kiinni.

Mynämäen uusi kuntastrategia ja loppuvuoden aikana valmistuva maankäytön kehityskuva luovat katsetta pitkälle tulevaisuuteen asioihin, joiden suhteen teemme nyt töitä, mutta joista osa näkyy vasta useiden vuosien tai vuosikymmenten kuluttua.

Mynämäessä on tehty hyvää ennakoivaa työtä huolehtimalla ajanmukaisista ja terveistä sosiaali- ja terveydenhuollon tiloista ja pyrimmekin tekemään hyvää yhteistyötä Varhan kanssa varmistaaksemme kattavat sote-palvelut lähellä kuntalaisia myös jatkossa.

Juuri nyt edunvalvonnan ja kehittämisen kärjessä ovat Mynämäen keskustassa torialueen kehittäminen ja keskustakorttelin muun kehittämisen mahdollistaminen. Elinvoimakeskuksen kanssa teemme VT8 nelikaistaistuksen ja Mynämäen kohdan risteysjärjestelyiden aluevaraussuunnitelmaa, jonka pitäisi valmistua syksyllä 2027. Yhteistyössä muiden radanvarsikuntien kanssa edistämme lähijunaliikenteen mahdollisuuksia Uudenkaupungin radalla, teollisuusalueita kehitetään, yritystonttien tarjontaa parannetaan, maanhankintaa strategisesti keskeisiltä alueita tehostetaan ja yrityspalveluita laajennetaan yhdessä Business Turun kanssa.

Näkyvimpänä muutoksena tänä vuonna Mynämäen keskustassa on myllätty kunnallistekniikkaa ja mahdollistettu uuden K-Supermarketin rakentamista torin laidalle. Seuraavana mietitään torin kehittämistä kuntalaisten viihtyisäksi olohuoneeksi ja luodaan edellytyksiä uuden rakentamiselle ja toimintojen kehittämiselle keskustassa sekä muissakin osissa kuntaa. Olemme toiveikkaita myös sen suhteen, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston rakentamistyöt käynnistyisivät vuoden 2027 aikana.

Mynämäessä yritys- ja yhdistyselämä on poikkeuksellisen aktiivista ja uusia yrityksiä on perustettu tänäkin vuonna paljon. Yhdistykset mahdollistavat kuntalaisille monipuolisen ja rikkaan arjen ja kuntana pyrimme mahdollistamaan aktiivisuutta eri tavoin. Iloa ja myönteistä yhteistyötä toivon Mynämäessä myös tulevana vuonna. Nautitaan elämästä täysin siemauksin mukavuuksien maaseudulla!

Lokakuussa 2026

Carita Maisila
kunnanjohtaja

2 MYNÄMÄEN KUNNAN STRATEGIA 2026–2035

MYNÄMÄEN KUNNAN STRATEGIA 2026–2035

Mynämäki on aktiivisten kuntalaisten ja rohkeiden yritysten vetovoimainen, kasvava kunta Turun kaupunkiseudulla. Mynämäki tunnetaan merkittävänä urheilukuntana, jossa elinvoima, kulttuuri ja liikunnan ilo kulkevat käsi kädessä.

Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki

Julkiset palvelut ovat hyvät ja toimivat.
- Laadukkaat sivistyspalvelut lähellä kuntalaisia.
- Arvostava kasvatusyhteistyö lapsiperheiden palveluissa.
- Oma lukio, opiskelun ja urheilullisen elämäntavan yhdistäminen.
- Huolehdimme, että sote-palvelut ovat lähellä jatkossakin.
- Olemme vastuullinen ja hyvä työnantaja. Motivoitunut henkilöstömme toteuttaa strategian mukaista arkea.

Yksityisten palveluiden monipuolinen kokonaisuus täydentää sujuvaa arkea.
- Käytämme paikallisia palveluita, teemme yritysten ja yhdistysten kanssa hyvää yhteistyötä.
- Kaupunkitasoiset liikuntaolosuhteet.

Viihtyisä, turvallinen ja hyvinvoiva yhteisö.
- Aktiiviset yhdistykset tarjoavat osallisuuden ja harrastamisen mahdollisuuksia.
- Mynämäessä on vahva me-henki.
- Kannustamme kuntalaisia pitämään itsestään ja toisistaan hyvää huolta.
- Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin.
- Huolehdimme monipuolisista asumisen mahdollisuuksista.

Elinvoimaisten yritysten Mynämäki

Yrittämisen edellytysten kehittäminen.
- Roukkulin teollisuusalueen kehittäminen ja laajentaminen.
- VT8-alueen kehittäminen teollisuuden, kaupan ja asumisen tarpeisiin.
- Kustavintien teollisuusalueesta kaupan ja teollisuuden keskittymä.
- Pyheen alueen kehittäminen matkailupalveluiden keskittymänä.
- Keskustan alueen elinvoiman vahvistaminen.
- Mynämäelle tärkeiden maa- ja metsätalouden sekä maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksistä huolehtiminen.

Sujuvat liikenneyhteydet.
- Edunvalvonnassa tavoitteena
  - VT8 nelikaistaistus Mynämäkeen asti ja toimivat eritasoliittymät,
  - Kustavintien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus,
  - Turun ulomman kehätien (HaKu-tie) toteutuminen pitkällä aikavälillä.
  - kevyen liikenteen reittien sujuvuus ja turvallisuus.
- Teemme töitä nykyistä sujuvamman ja kattavamman joukkoliikenteen toteutumiseksi.
  - maakunnallinen joukkoliikennejärjestelmä
  - lähijunaliikenne Uudenkaupungin radalla
  - liittyminen Föli-joukkoliikennealueeseen.

Lumoavan luonnon ja vastuullisten edelläkävijöiden Mynämäki

Puhtaan energian mahdollisuudet
- Edistämme puhtaan energian ja vihreän siirtymän hankkeita.
- Kannustamme kuntalaisia ympäristöystävällisiin tekoihin ja vastuullisuuteen.

Merellinen luontokunta
- Huolehdimme osaltamme Saaristomeren ja erityisesti Mynälahden tilan parantamisesta.
- Pidämme suunnitelmallisesti ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa huolta jokiemme kunnosta.
- Nostamme vahvasti esille alueemme erityispiirteet sekä luontoliikunnan ja matkailun mahdollisuudet.

Avoimuus ja vuorovaikutus
- Toimimme ihmislähtöisesti, olemme helposti lähestyttäviä ja ystävällisiä.
- Huolehdimme kuntataloudesta kaiken toiminnan perustana.
- Lisäämme kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia.
- Teemme hyvää yhteistyötä naapurikuntien kanssa.
- Lisäämme kunnan toiminnan avoimuutta.

♥ ihmislähtöisyys, sivistys ja yhteisöllisyys ♥ yritysmyönteisyys ja elinvoimaisuus ♥ uskallus uudistaa ja ajatella avarammin ♥ vastuullisuus

3 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

3.1 Yleinen taloudellinen kehitys ja kunnallistalous vuosina 2027–2029

Talouskehityksen tulevaisuudennäkymät valtakunnallisesti

Suomen talous on ollut suhdannekuopassa ja kotitalouksien kulutus pidemmän aikaa varovaista. Taloudellinen epävarmuus haastaa omalta osaltaan myös kuntien toimintakenttää. Käännettä parempaan koko maan talouden osalta on odotettu ja siirretty useampaan kertaan. Myös valtakunnallisesti erittäin vaikea työllisyystilanne on rasittanut kuntatalouksia sekä haastanut talouskasvun. Toisaalta ilmassa on myös merkkejä positiivisesta taloudellisesta käänteestä, mutta sen vaikutukset esimerkiksi työllisyyteen eivät ole vielä näkyneet. Mikäli suhdanne kääntyy, kasvun käynnistyessä on syytä olettaa, että se myös jatkuu ja epävarmuus hiljalleen hellittää. Taloussuunnittelun näkökulmasta myös haastava geopoliittinen tilanne, sen vaikutukset inflaatioon ja korkotasoon sekä taloudellisen kasvun käynnistymiseen tekevät tulevaisuuden ennustamisesta erittäin hankalaa.

Valtiovarainministeriön kevään ja kesän 2026 taloudellisten katsausten perusteella talouden toipuminen viivästyy Lähi-idän kriisin ja energian hinnan nousun vuoksi. Toisaalta syksyn taloudellisen katsauksen perusteella kasvu on käynnistynyt odotettua nopeammin, joten ilmassa on myös positiivisia merkkejä. BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2026, mutta kasvun odotetaan asettuvan noin 1,5–1,8 prosenttiin vuosina 2027–2028. Öljyn kallistuminen heikentää ulkoista kysyntää ja kotitalouksien ostovoimaa, mikä hidastaa sekä vientiä että yksityistä kulutusta. Työttömyys on korkealla ja työllisyyden paraneminen viivästyy, mikä jarruttaa kotimaisen kysynnän elpymistä. Julkisyhteisöjen alijäämä koheni 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 vaisusta suhdannetilanteesta huolimatta. Alijäämä paranee hivenen ennustejakson lopulla, mutta pysyy edelleen noin 4,4 prosentin tasolla vuonna 2030. Velkasuhteen arvioidaan nousevan tänä vuonna noin 91 prosenttiin, ja vuonna 2030 velan odotetaan olevan yli 99 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Inflaation vaikutus taloussuunnitelmakaudella saattaa olla merkittävä, mikäli kuntien toimintamenot jatkavat kasvuaan yleisen hintatasojen nousun sekä henkilöstökulujen kasvun kautta. Inflaation ennustaminen kokonaisuutena on erittäin vaikeaa. Valtionvarainministeriön ennusteen mukaan inflaatio kiihtyy kuluvana vuonna pääosin energian hinnan nousun seurauksena. Vaikutukset muihin hintoihin jäävät suhteellisen rajallisiksi, ja pohjainflaatio pysyy alle kahden prosentin. Pitkittyneen hitaan kasvun ja kapasiteetin vajaakäytön vuoksi hintapaineet ovat energian hinnan nousua lukuun ottamatta vaimeita. Inflaatiokehitys saattaa kuitenkin muuttua nopeastikin, mikäli geopoliittisesti haastava tilanne ei ratkea tai pahenee maailmanlaajuisesti. Kunta-alan palkkojen kehityksen osalta kolmivuotisen palkkaratkaisun sopimuskausi päättyy 1.2.2028, joten henkilöstömenojen kasvua on hankala arvioida sopimuskauden päättymisen jälkeen. Talousarvion valmistelussa on huomioitu sopimuskaudelle sovitut palkankorotukset taloussuunnitelmavuosille sekä ennakoitu tulevien vuosien korotuksia vuoden 2027 tason mukaisesti.

Kotitalouksien ostovoiman kehitys on tänä vuonna hidasta hintojen nousun ja heikon työllisyystilanteen vuoksi, vaikka veronkevennykset ja palkankorotukset kasvattavat palkansaajakotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Epävarmuus talousnäkymistä ja julkisen talouden sopeutuksesta on lisännyt varovaisuutta, mikä näkyy kulutuksen lykkääntymisenä ja säästämisasteen nousuna. Yksityinen kulutus kasvaa vaimeasti vuonna 2026, mutta vahvistuu valtionvarainministeriön ennusteen mukaan seuraavana vuonna ostovoiman parantuessa ja säästämisasteen vähitellen alentuessa.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen ja valtionosuudet

Eduskuntavaalit järjestetään keväällä 2027. Tulevien hallitusten toimenpiteiden vaikutusta kuntatalouteen taloussuunnitelmakaudella on siten tässä kohtaa erittäin vaikea arvioida. Eduskuntapuolueiden enemmistö on sopinut niin kutsutun velkajarrun käyttöönotosta. Velkajarrussa velkaantumisen kääntämiseksi laskuun ehdotetaan, että kansallisessa lainsäädännössä säädettäisiin numeerinen pitkän aikavälin velkatavoite, jolla rajoitettaisiin julkisen talouden velan määrää. Velkajarru voi vaikuttaa merkittävällä tavalla myös kuntatalouksiin ja kuntien kykyyn investoida sekä ottaa velkaa, mikäli se suunnitellusti ulotetaan koskemaan myös kuntia. Lisäksi sääntelyllä voi olla epäsuoria vaikutuksia kuntien tulopohjaan myös muuta kautta.

Valtionvarainministeriö laatii vuosittain julkisen talouden suunnitelmaa ja valtion talousarvioesityksen kuntataloutta koskevia arviointeja täydentävän kuntatalousohjelman. Ohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa ja kuntien mahdollisuuksia selvitä peruspalvelujen järjestämisestä talousarvioesityksen mukaisilla toimenpiteillä. Kuntatalousohjelman mukaan kuntien peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2027 noin 3,5 mrd. euroa. Valtionosuuden tasoa vuonna 2027 alentaa erityisesti perustoimeentulotukimenojen kasvu vuonna 2025. Uusina toimenpiteinä valtionosuudessa on huomioitu muun muassa hallitusohjelman mukainen kotoutumispalveluiden uudistus, jonka myötä rahoitus kootaan yhteen kanavaan, peruspalvelujen valtionosuuteen. Tehtävä- ja velvoitemuutosten lisäksi valtionosuuden tasoon vuonna 2027 vaikuttavat 3,5 prosentin indeksikorotus ja sen perusteella tehtävä 2,8 prosenttiyksikköä vastaava indeksivähennys, valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset.

Kevään 2025 kehysriihen päätöksellä peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään osana sopeutustoimia 75 milj. eurolla vuodesta 2026 alkaen. Tänä vuonna muutos toteutettiin vähentämällä kuntien peruspalveluiden valtionosuusrahoitusta prosenttiperusteisesti. Vähennys on noin 2 prosenttia, mikä tarkoittaa osalle kunnista keskimääräistä suurempia asukaskohtaisia leikkauksia. Vähennystä ei tehty niiden kuntien valtionosuuteen, joiden valtionosuus on negatiivinen. Vuonna 2027 vähennyksen kohdentamistapaa jatketaan nykymallin mukaan ja se säädetään pysyväksi. Lisäksi valtionosuutta vähentää erityisesti sote-siirtolaskelman jälkikäteistarkistuksen myötä tehtävät valtionosuuden määräaikaiset vähennykset vuosina 2025–2027. Sote-siirtolaskelman päivittymisen myötä pääministeri Orpon hallitus päätti lieventää siirtolaskelman päivityksen vaikutuksia vuoden 2024 osalta ja siirtää vuoden 2023 määräaikaisen vähennyksen vaikutukset vuosille 2025–2027.

Valtionvarainministeriön kesän 2026 taloudellisen katsauksen mukaisesti kuntien talouden epätasapainoon vaikuttavat erityisesti kulutusmenojen kasvu, korkea investointitaso sekä valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset. Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen nousun vuoksi, vaikka menojen määrä alenee syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienenemisen myötä. Erityisesti kunta-alalle sovitut palkkaratkaisut nostavat henkilöstövaltaisen sektorin työvoimakustannuksia.

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntaliiton kevään ja kesän 2026 verotulojen ennustekehikon ja valtionvarainministeriön arvioiden perusteella verotulojen kehitys on näyttäytynyt negatiivisena. Talouskasvu on lähtenyt elpymään, mutta samaan aikaan työllisyys on edelleen heikkoa ja talouden näkymät ovat sumentuneet lisää. Valtiovarainministeriön ennuste perustuu oletukseen, että kriisi on kohtuullisen lyhytaikainen. Kuntaliitto on ennusteessaan enemmän odottavalla kannalla ja siten veroennustekehikon arviot ovat ministeriön vastaavia arvioita heikompia. Toisaalta ilmassa

on ollut myös merkkejä positiivisemmasta, joten kokonaisuutena tilanteen arviointi on erittäin vaikeaa. Syksyn 2026 verotulojen ennustekehikossa myös Kuntaliitto nosti ennusteitaan. Ennustekehikon perusteella Mynämäen kunnan verotulojen ennustetaan kasvavan noin 3,2 % eli noin 600 000 euroa vuonna 2027. Taloussuunnitelmavuosina 2028–2029 verotulot kasvaisivat viimeisimpien syyskuun ennusteiden perusteella maltillisesti, 1,8 % vuonna 2028 ja 2,7 % vuonna 2029.

Kunnallisveron ja yhteisöveron tuottojen ennustetaan kasvavan, mutta kiinteistöveron kehityksen osalta tulevaisuus on epävarmempi. Kuntaliiton ennusteiden mukaan vuosi 2026 tulee kuntien kiinteistöveron osalta olemaan historiallisen heikko. Verohallinnon ennakkotiedon mukaan verovuoden 2026 kiinteistöjen verotusarvot heikkenevät ensimmäistä kertaa vuodesta 2014 alkavan tilastoaikasarjan aikana. Vähäinen uudisrakentaminen ja jälleenhankinta-arvojen heikko kehitys pääasiallisina syinä heikkoon kehitykseen. Tällä voi olla vaikutuksia myös tuleviin vuosiin. Valtionvarainministeriö arvioi kuntatalousohjelmassa kiinteistöverojen kuitenkin kasvavan taloussuunnitelmakauden aikana koko Suomen kunnissa.

Laskennallinen talouden sopeutuspaine kuntakentässä ja eri kuntaryhmissä

Valtionvarainministeriön kuntatalousohjelmaan sisältyy lisäksi kuntakokoryhmittäinen talouden sopeutuspaineen arviointi. Kuntien vuoden 2025 tilinpäätösarviotiedoista ilmenee entistä voimakkaammin kuntien eriytymiskehitys. Joissakin kuntakokoryhmissä toiminnan ja investointien rahavirta heikkeni ja joissakin vahvistui edelliseen vuoteen verrattuna. Sopeutuspainetta on kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta tarve vaihtelee suuresti kunnasta toiseen.

Vuonna 2026 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvion mukaan 11, mikä vastaa suurin piirtein 2020-luvun alkupuolen kehitystä. Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärän odotetaan kuitenkin kaksinkertaistuvan vuosina 2027 ja 2028. Negatiivisen vuosikatteen kunnista lähes kaikki on pieniä, alle 5 000 asukkaan kuntia. Negatiivinen vuosikate kertoo käyttötalouden rakenteellisista ongelmista, jotka tulisi korjata.

Kuntatalousohjelman arvion perusteella kuntien veroprosentin korotuspaine suurimmillaan vuonna 2027, mutta paine vähenee vuoteen 2030 mennessä. Suuret investointiodotukset lisäävät painetta. Kuntakokoryhmien välillä ja ryhmien sisällä sekä yksittäisissä kunnissa on kuitenkin suuria eroja. Erityisesti pienempien kuntien tilannetta vaikeuttaa keskimääräistä korkeammat kunnallisveroprosentit sekä keskimääräistä heikommat kunnallisveroprosentin yksikkötuotot. Veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä.

Kuntatalousohjelmassa on esitetty laskennallinen paine veroprosentin korotuksiin eri kuntakokoryhmissä:

Kuntakokoryhmä	2026	2027	2028	2029	2030
Yli 300 000 asukasta	0,4	0,5	0,5	0,5	0,3
100 000 - 300 000 asukasta	1,2	1,5	1,3	1,3	1,0
40 001 – 100 000 asukasta	0,4	0,6	0,4	0,3	0,0
20 001 – 40 000 asukasta	1,0	1,2	1,0	0,8	0,6
10 001 – 20 000 asukasta	0,5	0,6	0,3	0,1	-0,2
5 001 – 10 000 asukasta	0,3	0,4	0,0	-0,2	-0,6
2 001 – 5 000 asukasta	0,2	1,0	1,1	0,9	0,6
alle 2 000 asukasta	-0,3	0,9	0,8	0,7	0,4
Manner-Suomen kunnat yhteensä	**0,7**	**0,9**	**0,7**	**0,6**	**0,4**

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%-yks.), kuntakokoryhmittäin. Lähde: VM:n kuntatalousohjelma, kevät 2026.

Kuntien talouden epätasapainon arvioidaan helpottavan lähivuosien aikana, mutta mm. väestörakenteen muutokset, yleinen talous- ja työllisyyskehityksen sekä erityisesti suurten kaupunkien kasvavat investointi ja menopaineet voivat syventää yksittäisten kuntien epätasapainoa. Työllisyystilanteen muutosta on myös vaikea ennakoida ja se ei näytä suoraan aiempien vuosien tapaan seuraavaan taloussuhdanteita. Kuntien entistä suurempi vastuu työllisyyden edistämisestä ja työttömyysetuusmenojen rahoituksesta tekevät myös kuntatalousdesta aikaisempaa herkemmän suhdannevaihteluille. Mikäli epätasapainoa ei saada korjattua, on kuntataloudessa odotettavissa merkittäviä haasteita muun muassa kunnallisveroprosenttien eriytymisen muodossa. Kuntien investointitarpeiden kartoituksessa tuleekin jatkossa kiinnittää huomiota investointien ajoitukseen ja tarpeellisuuteen.

Lähteet:

Valtiovarainministeriön julkaisu 2026:21, Kuntatalousohjelma vuosille 2027–2030 – Kevät 2026. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/e108513e-1315-4a59-9d28-731867ac01d9

Valtiovarainministeriön julkaisu 2026:14, Taloudellinen katsaus – Kevät 2026. https://vm.fi/taloudellinen-katsaus-kevat-2026#/

Valtionvarainministeriön julkaisu 2026:25, Taloudellinen katsaus – Kesä 2026. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/da3628b8-decb-4e57-9972-48d7c156aa0e

Valtiovarainministeriön julkaisu 2026:35, Taloudellinen katsaus – Syksy 2026. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/28ab5017-4818-40d6-b4a0-fe7c85d1653f/content

Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko, elokuu ja syyskuu 2026.

3.2 Kunnan väestönkehitys ja työllisyys

Mynämäen kunnan väestökehitys

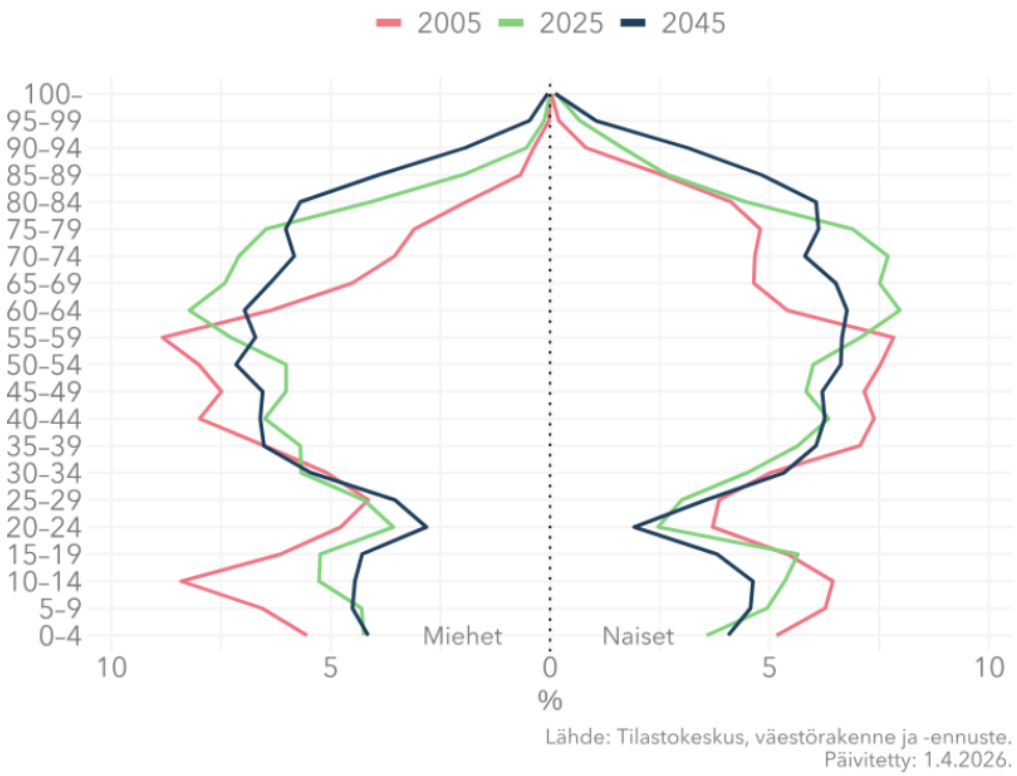
Kunnan asukasmäärä on laskenut useiden vuosien ajan ja ikärakenne painottunut aikuis- ja vanhusväestöön. Positiivisimmissakin arvioissa väkiluvun ennustetaan laskevan talous-suunnitelmakaudella edelleen. Tilastokeskuksen ennusteissa Mynämäen kunnan väkiluku olisi vuonna 2045 noin 7166 henkilöä. Väestö vähenee ikääntymisen, korkean kuolleisuuden että alhaisen syntyvyyden vuoksi. Myös muuttoliike vaikuttaa väestömäärän kehitykseen. Alla olevassa taulukossa on kuvattu Mynämäen väkiluvun kehitystä taloussuunnitelmakaudella ennusteiden perusteella.

VÄESTÖ ikäryhmittäin, 31.12.	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**
0–18-vuotiaat	1 408	1 369	*1 348*	*1 319*	*1 291*	*1 274*
Muutos %	*-2,6*	*-2,8*	*-1,5*	*-2,2*	*-2,1*	*-1,3*
19–64-vuotiaat	3 884	3 850	*3 809*	*3 755*	*3 728*	*3 689*
Muutos %	*-1,3*	*-0,9*	*-1,1*	*-1,4*	*-0,7*	*-1,0*
+ 65-vuotiaat	2 185	2 205	*2 223*	*2 270*	*2 291*	*2 319*
Muutos %	*2,4*	*0,9*	*0,8*	*2,1*	*0,9*	*1,2*
Asukasluku vuoden lopussa	**7 477**	**7 424**	**7 380**	**7 344**	**7 310**	**7 282**
Muutos %	*-0,5*	*-0,7*	*-0,6*	*-0,5*	*-0,5*	*-0,4*

***Ennuste*

Vuoden 2027 talousarvion laadinnassa käytettävä asukasluku on 7387 asukasta, joka on ennakkotietojen mukaan kunnan väkiluku heinäkuussa 2026.

Alla olevassa kuvaajassa on esitetty kunnan ikärakenne vuosina 2005, 2025 ja 2045.

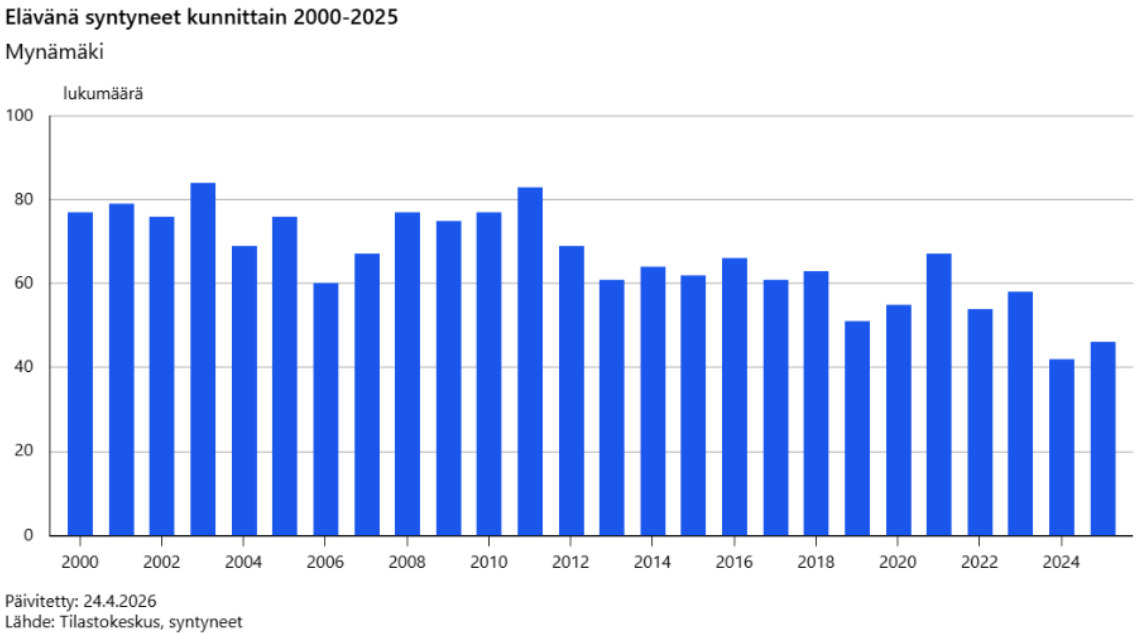

Lähde: Tilastokeskus, väestörakenne ja -ennuste.
Päivitetty: 1.4.2026.

Laskevalla väestökehityksellä on suoraan vaikutuksia muun muassa kunnan verokertymään sekä kunnan saamiin valtionosuuksiin. Myös kunnan ikärakenteella on suoraan vaikutuksia esimerkiksi palveluntarpeeseen. Nuorten ikäluokkien vähenevä määrä pakottaa kunnan tarkastelemaan palveluverkkoaan kriittisesti suhteessa kustannustasoon ja menojen kehitykseen.

Syntyneiden lasten määrä 2000–2025

Syntyneiden lasten määrä vaihtelee vuosittain. Kokonaisuudessaan syntyneiden lasten määrät ovat kuitenkin laskeneet 2000-luvun aikana ja kehitys näyttää jatkuvan. Alla olevassa taulukossa on esitetty elävänä syntyneet Mynämäessä vuosina 2000–2025.

Väestöllinen ja taloudellinen huoltosuhde

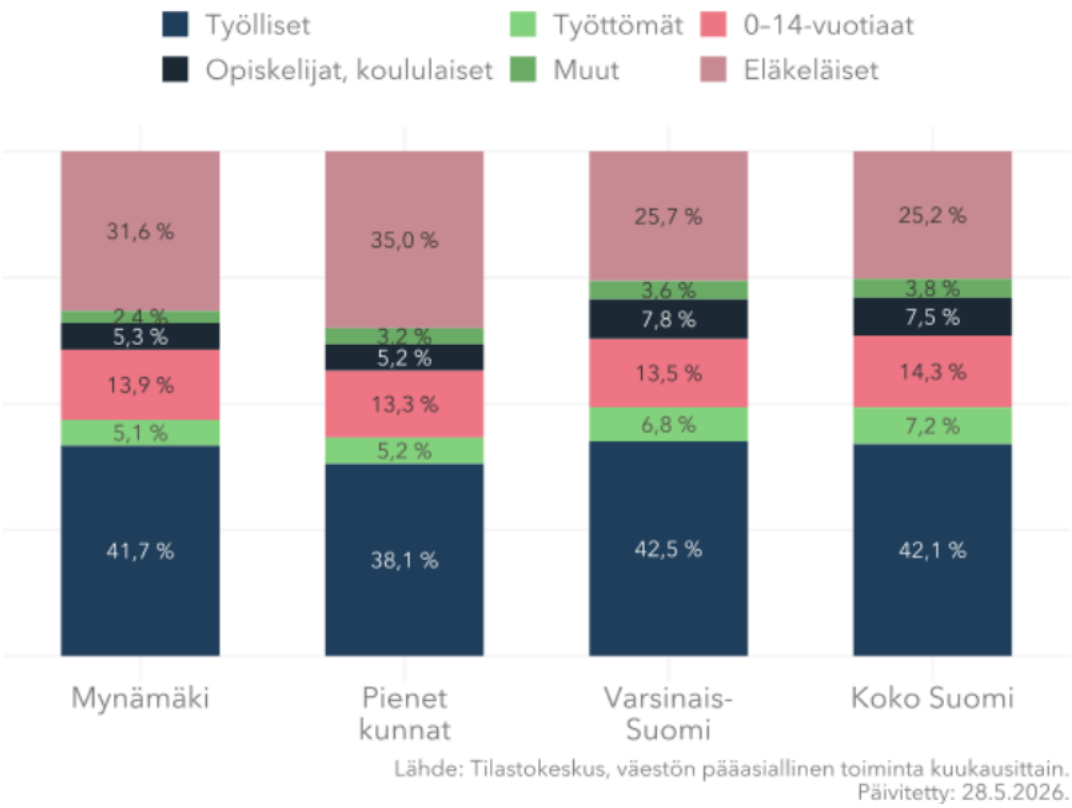
Väestöllinen huoltosuhde on ei-työikäisten määrä suhteessa työikäisten määrään. Tunnusluku kuvaa, kuinka monta työikäistä on ei-työikäistä kohti. Ei työikäisiä ovat alle 15-vuotiaat ja yli 64-vuotiaat kuntalaiset. Mitä enemmän kunnassa on lapsia ja/tai eläkeläisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Mynämäen kunnan korkeaa väestöllistä huoltosuhdetta selittää pääasiassa yli 64-vuotiaiden kuntalaisten suuri osuus.

Vuonna 2025 Mynämäen kunnan väestöllinen huoltosuhde oli 78,2 henkeä sataa työikäistä kohden. Ennusteiden mukaan luku kehittyy siten, että vuonna 2030 huoltosuhde olisi 83,7 henkeä sataa työikäistä kohden ja vuonna 2035 noin 85,5 henkeä sataa työikäistä kohden. 2040-luvulla huoltosuhde kääntyisi laskuun suurten ikäluokkien määrän vähentyessä. Eri ennusteissa skenaariot kuitenkin vaihtelevat.

Taloudellinen huoltosuhde on työttömien ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien määrä suhteessa työllisten määrään. Työvoiman ulkopuolella oleviksi lasketaan: 0–14-vuotiaat, opiskelijat, ase- tai siviilipalvelusta suorittavat, eläkeläiset, sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat, esim. omaa kotitalouttaan hoitavat. Työlliseksi: kaikki 18–74-vuotiaat, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työnhakijoina.

Vuoden 2024 lopussa Mynämäen kunnan taloudellisen huoltosuhteen luku oli 136 henkeä sataa työllistä kohden.

Alla olevassa kuvaajassa on kuvattu Mynämäen kunnan työllisiä sekä työvoiman ulkopuolella olevia ja työttömiä verrattuna koko Suomen pieniin kuntiin, Varsinais-Suomen kuntiin ja koko Suomeen. Mynämäessä työllisten osuus on 41,7 % väestöstä, joka noudattelee valtakunnallista kehitystä. Työttömänä ja työvoiman ulkopuolella 58,3 %.

Väestön ikääntyessä ja vähentyessä myös väestöllinen huoltosuhde ja taloudellinen huoltosuhde kasvavat. Koko Suomen tasolla haastava työllisyystilanne vaikuttaa myös suoraan taloudellisen huoltosuhteen kasvuun.

Mynämäen kunnan väestön ja työllisyyden tilannekatsaus

Alla olevissa taulukoissa on esitetty Mynämäen kunnan väestön ja työllisyyden tilannekuvaa erilaisilla mittareilla mitattuna. Kunnan väestökehitys mukailee Suomen kuntien yleistä trendiä.

	2022	2023	2024	2025
Mynämäki				
Väestö 31.12.	7 539	7 515	7 477	7 424
Väkiluvun muutos	-55	-24	-38	-53
Väkiluvun muutos, %	-0,7	-0,3	-0,5	-0,7
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	14,8	14,8	14,2	13,8
15-64-vuotiaiden osuus, %	57,3	56,8	56,6	56,5
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	27,9	28,4	29,2	29,7
Väestöllinen huoltosuhde	74,6	75,9	76,7	77,1
Taloudellinen huoltosuhde	131,1	135,0	136,4	.

Tunnuslukuja väestöstä alueittain 1990–2025. Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne-tietokanta.

	2024			
	Väestö 31.12.			
	Yhteensä	0 - 17	18 - 64	65 -
Mynämäki				
Yhteensä	7 477	1 331	3 961	2 185
Työvoima	3 470	0	3 394	76
Työlliset	3 163	0	3 087	76
Työttömät	307	0	307	0
Työvoiman ulkopuolella olevat	4 007	1 331	567	2 109
0-14 -vuotiaat	1 061	1 061	0	0
Opiskelijat, koululaiset	413	268	145	0
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	15	0	15	0
Eläkeläiset	2 391	1	283	2 107
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	127	1	124	2

Työssäkäynti-tilasto. Lähde: Tilastokeskus, 115b -- Väestö alueen, pääasiallisen toiminnan, sukupuolen, iän ja vuoden mukaan, 1987–2024.

2020-luvulla Suomen työllisyys on kohdannut erilaisia haasteita koko Suomen tasolla, ensin koronapandemian ja sittemmin geopoliittisten myllerrysten kautta. Työllisyys on hieman parantunut koronavuoden 2020 pohjalukemista, mutta työttömyysaste on vuodesta 2024 edelleen heikentynyt. Huhtikuun 2026 Elinvoimakeskuksen julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan koko Varsinais-Suomen työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli huhtikuun 2026 lopussa Varsinais-Suomessa 11,4 % eli 0,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten. Mynämäen osalta vastaava luku oli 2026 huhtikuussa 9,3 %.

Väestö muuttujina Alue, Tiedot ja Vuosi

	2020	2021	2022	2023	2024
Mynämäki					
Työllisyysaste, 18-64-vuotiaat, %	75,2	78,0	78,7	77,7	77,9
Työttömyysaste, 18-64-vuotiaat, %	10,6	6,7	6,9	8,1	9,0

Tunnuslukuja työssäkäyntitilastosta alueittain. Lähde: Tilastokeskus, 115x -- Tunnuslukuja työssäkäyntitilastosta alueittain, 1987–2024.

Työllisyys ja työvoimapalvelut

Vuoden 2025 alusta vastuu työllisyys- ja yrityspalvelujen tuottamisesta ja kustannuksista siirtyivät kunnille. Mikäli kunnan työvoima on alle 20 000 henkilöä, tulee kunnan kuulua useamman kunnan yhteiseen yhteistoiminta-alueeseen eli työllisyysalueeseen. Mynämäen kunta kuuluu Turun työllisyysalueeseen, joka hoitaa keskitettyjä palveluja työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien osalta (mm. palkkatukien ja starttirahojen maksatus). Työnhakijoille tarjottavat lähipalvelut tuottaa Mynämäen osalta Turun työllisyysalueella Raision toiminta-alue erillisen sopimuksen nojalla. Työttömyysetuudet, palkkatuet ja starttirahat sekä keskitettyjen ja lähipalvelujen kustannukset mynämäkeläisten osalta maksaa Mynämäen kunta. Lisäksi kuntien tulee lakisääteisesti rahoittaa osuudet Kelan maksamista työttömyysetuuksista (ns. sakkomaksut) sekä työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta. Rahoitusvastuussa on kunta, joka on merkitty työttömän vakituiseksi kotikunnaksi väestörekisteriin sinä päivänä, jona Kela tai työttömyyskassa maksaa tuen.

Kunnat maksavat osuuden työttömille maksettavista työttömyysetuuksista työttömyyspäivien mukaan seuraavasti:

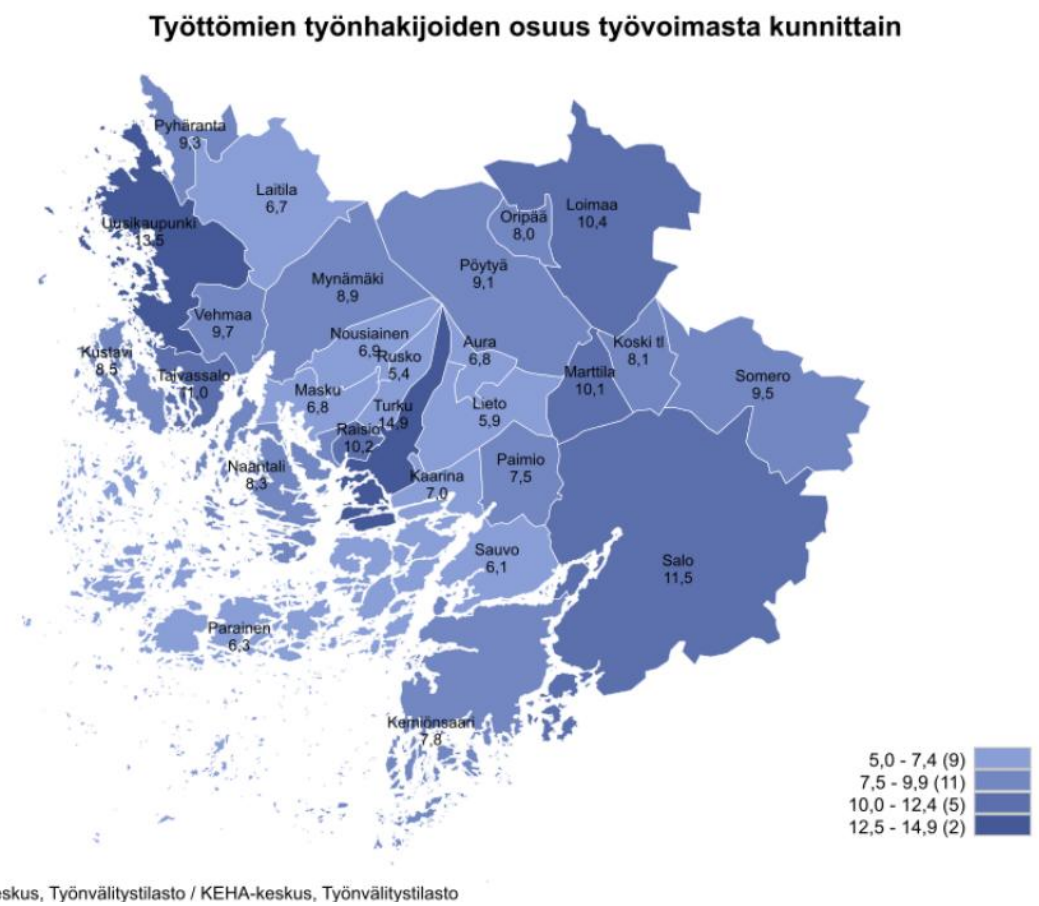
101–200 päivää 10 %
201–300 päivää 20 %
301–400 päivää 30 %
401–700 päivää 40 %
701– päivää 50 %

Työllisyyspalveluiden järjestämisestä aiheutuu siis kunnalle suoria kustannuksia. Lisäksi kasvava työttömyys tai muutoin heikko työllisyys aiheuttaa kunnalle lisäkustannuksia Kelalle ja työttömyyskassoille maksettujen työttömyystukien rahoitusosuuksien muodossa. Työllisyystilanne vaikuttaa näin suorasti kunnan talouteen. Työttömyydellä on myös epäsuoria vaikutuksia kunnan taloustilanteeseen esimerkiksi verotuottojen kehityksen kautta. Talousarviossa määrärahat on budjetoitu kunnanhallituksen alaiseen toimintaan.

Työttömyyden kehitys Mynämäessä

Elinvoimakeskuksen julkaiseman Varsinais-Suomen työllisyyskatsauksen mukaan Mynämäessä työttömien määrä elokuun 2026 lopussa oli 308 henkeä (297 vuoden 2025 elokuussa), joka on 8,9 % työvoimasta (8,6 % elokuussa 2025). Työttömyysaste on hieman alle Varsinais-Suomen kuntien keskiarvon. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 48 henkeä (37 elokuussa 2025) ja yli 50-vuotiaita 143 (119 elokuussa 2025). Pitkäaikaistyöttömiä oli heinäkuussa 2026 yhteensä 159 henkilöä (146 henkilöä elokuussa 2025).

(Lähde: Elinvoimakeskuksen Varsinais-Suomen työllisyyskatsaus 8/2026)

Lähde: Elinvoimakeskus, Varsinais-Suomen työllisyyskatsaus, elokuu 2026.

Yleisesti työllisyyden kehittymistä positiivisempaan suuntaan on odotettu pitkään. Työttömyys on edelleen korkealla ja työllisyyden paraneminen on viivästynyt muun muassa julkisen talouden haastavan tilanteen ja geopoliittisten myllerrysten takia. Valtionvarainministeriön taloudellisessa katsauksessa keväällä 2026 ennustettiin, että hintojen nopea nousu ja odotukset kotitalouksien pienemmästä ostovoimasta kasvavat. Kotitaloudet pelkäävät asuntojen hintojen laskun jatkuvan, mikä ajaa kotitaloudet paikkaamaan pienentyvää nettovarallisuuttaan säästämällä. Julkisen talouden syvenevä ahdinko saa kotitaloudet varautumaan tulevaisuudessa lankeavan laskun maksuun ja säästämään.

Katsauksen mukaan tämä on riski, joka voi lykätä talouden toipumista, vaikka kriisi väistyisikin vähitellen. Toisaalta kansalaiset janoavat positiivisia yllätyksiä. Jos kriisin laukeaa nopeasti, myös kysyntä vientimarkkinoilla sekä investoinnit, kulutus ja työllisyys voivat toipua ennustettua voimakkaammin. Syksyn taloudellisissa katsauksissa talouden nousu on näyttänyt käynnistyneen, joten myös työllisyyden nousua odotetaan. Valtionvarainministeriökin kuitenkin toteaa katsauksessaan, että tässä kohtaa on erittäin vaikea arvioida, kummin lopulta käy ja kehitys voi olla lyhyelläkin aikavälillä negatiivista tai positiivista. Koko Suomen tasolla työllisyysasteen ennakoidaan kuitenkin nousevan vuoteen 2030 mennessä ja työttömyysasteen laskevan.

Kuntakortti

Mynämäen kunnalla on käytössä MDI:n Kuntakortti-palvelu, josta kunnan tilannekuvatietoja saadaan valmiina visualisoituna pakettina.

Kuntakorttiin robotti hakee, kokoaa ja visualisoi päätöksenteossa olennaisen tiedon seitsemälle teemasivulle. Kuntakortti on aina ajan tasalla, ja siihen on koottu keskeisimmät aluekehityksen muuttujat seuraavista teemoista:

- väestö
- vetovoima
- työllisyys
- koulutus ja hyvinvointi
- yritystoiminta sekä
- alue- ja kuntatalous.

Tietosisällöt päivittyvät automaattisesti tietojen päivittyessä tiedon tuottajien tietokantoihin.

Tieto on kaikkien saatavilla ja luettavissa kunnan verkkosivulta www.mynamaki.fi/mynamaen-kuntakortti

3.3 Riskienhallinta talouden suunnittelussa

Riskienhallinta talouden suunnittelussa

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja konsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista eli sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla. Tuloksellisimmillaan riskienhallintaa toteutetaan osallistavana prosessina. Riskienhallinnan tulee ulottua toiminnan kannalta kaikkiin keskeisiin sisäisiin sekä ulkoisiin tehtäviin ja toimenpiteisiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on vahvistaa hyvää hallintoa ja yhdenmukaistaa johtamista sekä varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan, ja toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat kunnan ja kuntakonsernin hallinnon, talouden ja toiminnan järjestämisen.

Kunnanhallituksen ja lautakuntien alaisten toimialojen tulee talous- ja toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä analysoida keskeisimpiä toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä ja arvioida tarvittavia toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi.

Riskillä tarkoitetaan epävarmuuden vaikutusta Mynämäen kuntakonsernin tavoitteisiin. Epävarmuuden vaikutukset voivat olla joko negatiivisia tai positiivisia suhteessa tavoitteisiin. Riski on joko mahdollisuus, uhka tai niiden yhdistelmä. Riskien merkittävyyttä arvioidaan tapahtuman todennäköisyyden ja seurausten yhdistelmänä. Raportoitavat ja toiminnan suunnittelussa huomioitavat riskit jaetaan neljään luokkaan: strategiset riskit, taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Riskit voivat olla seurausta organisaation sisäisistä toimenpiteistä tai ulkoisista tapahtumista.

Riskiluokat ja niiden tunnistaminen

Strategiset riskit ovat riskejä, jotka liittyvät Mynämäen kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Strategiset riskit uhkaavat kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Strategiset

riskit liittyvät tyypillisesti väestön hyvinvointiin ja ikärakenteeseen, talouden suhdannevaihteluihin, työn rakennemuutokseen, elinkeinoelämän kehitykseen, kansainvälistymiseen, ympäristön kestävyyteen ja yhdyskuntarakenteeseen, valtiontalouteen ja hallituspolitiikkaan, lainsäädäntöön ja muuttoliikkeeseen.

Taloudelliset riskit liittyvät markkinahintojen muutoksiin, rahoitusvarojen riittävyyteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä sekä vastapuolien kykyyn täyttää taloudelliset velvoitteensa. Kunnan toimintaan liittyviä rahoitusriskejä ovat muun muassa verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, rahoitus- ja korkoriskit, investointiriskit, takaus- ja vakuutusriskit, hinnoittelu sekä maksuvalmiusriski.

Toiminnallisilla riskeillä tarkoitetaan kunnan päivittäistä toimintaa, johtamista, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Toiminnalliset riskit liittyvät operatiiviseen johtamiseen, prosessien toimivuuteen ja jatkuvuuden hallintaan, tietoturvaan ja -suojaan, ICT-palveluihin, sopimus- ja yhteistyökumppaneiden toimintaan, projektien ja hankkeiden hallintaan, maineeseen ja imagoon, henkilöstörakenteeseen, henkilöstön osaamiseen ja saatavuuteen, avainhenkilöihin, lainsäädännön velvoitteisiin, toimielin- ja viranhaltijapäätöksiin, hankintoihin, toiminnasta aiheutuvaan vahingonkorvausvastuuseen ja väärinkäytöksiin. Vahinkoriskit ovat kunnan sisällä tai toimintaympäristössä tapahtuvia virheitä, toimintahäiriöitä ja onnettomuuksia, jotka aiheuttavat vahinkoa tai menetyksiä.

Vahinkoriskit kohdistuvat usein vain tiettyyn kohteeseen. Vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä, mutta niitä voidaan arvioida. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä asiakkaiden, henkilöstön tai ympäristön turvallisuuteen tai omaisuuteen. Kyse voi olla esimerkiksi onnettomuusriskeistä, työsuojeluriskeistä, ympäristöriskeistä tai vastaavista.

3.4 Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaperusteet

Kuntalain taloutta koskevat säännökset

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Edelleen 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Ns. kriisikuntamenettely (arviointimenettely) voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110 §:n 3. momentin mukaisesti. Säännökset kriisikuntamenettelystä ovat kuntalain 118 §:ssä.

Kriisikuntamenettely voidaan käynnistää myös silloin, jos alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1.000 €/asukas ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 €/asukas. Menettely voidaan lisäksi käynnistää, mikäli kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kuntalain 118 §:n mukaiset raja-arvot.

Talousarvion rakenne

Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian tammikuussa 2026. Kuntastrategia muodostaa pohjan talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnalle.

Toimielimet jalkauttavat strategian käytännön konkreettisiksi toiminnallisiksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi talousarvioesityksissään. Tavoitteiden asettamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tarkastuslautakunta on huomauttanut toimialoja siitä, että tavoitteet tulee olla mitattavia ja konkreettisia.

Talousarvion sitovuustasot ovat kohdassa 3.5.

Talousarvion valmistelu

Talousarvion laadintaohjeet ja talousarvioraami hyväksyttiin kunnanhallituksen päätöksellä 10.8. Talousarvion pohjana (raamina) on ollut kuluvan vuoden talousarvio ja talouden toteuman ennuste sekä vuoden 2025 tilinpäätös. Pohjaa laadittaessa on arvioitu seuraavan vuoden toiminnan muutoksista aiheutuvat olennaiset euromääräiset muutokset. Tulopohjaa arvioitiin valtionosuus- ja verotuloennusteilla.

Talousarvion suunnitelmakehyksen (talousarvioraamin) laadinta on ollut erityisen vaikeaa, sillä Mynämäen kunnan tulojen ennustetaan putoavan vuonna 2027 merkittävästi. Kunnan valtionosuudet vähenevät ennakkotietojen perusteella lähes 600 000 euroa edellisvuosien tasosta, johtuen pääosin valtionhallinnon valtionosuuksiin kohdistuneista leikkauksista. Lisäksi verotulokehitys ei näytä ennusteiden mukaan suotuisalta, vaan verotulot kehittyvät ennusteissa aiempaa heikommin ja mahdollisesti jopa heikkenevät. Samaan aikaan kulut nousevat, inflaatiosta ja henkilöstömenojen noususta johtuen. Inflaation vaikutus taloussuunnitelmakaudella saattaa olla merkittävä, mikäli kuntien toimintamenot jatkavat kasvuaan yleisen hintatasojen nousun sekä henkilöstökulujen kasvun kautta.

Sisäisten vuokramenojen laskennan osalta talousarviossa on huomioitu aiemmista vuosista poiketen kiinteistöjen käyttökulut ja poistot. Poistojen lisääminen sisäisiin vuokrakuluihin on hyvän kirjanpitotavan mukaista ja kohdistaa kiinteistöjen käyttökustannukset oikein toimialoittain. Tämä kuitenkin nostaa sisäisten erien määrää toimielimillä, tulosalueilla ja kustannuspaikoilla. Muutos on kirjanpitotekninen ja ei vaikuta kunnan ulkoisten kustannusten nousuun.

Budjetointivaiheessa on lisäksi kiinnitetty huomiota kulujen ja tulojen kohdistumiseen oikeisiin tulo- ja menoeriin. Tässä yhteydessä on huomattu, että joukkoliikenteen järjestämisestä maksetut kulut (arviolta jatkossa noin 120 000–130 000 €/vuosi) on aiemmin budjetoitu avustusten alle. Koska joukkoliikennepalvelut hankitaan jatkossa yhteishankintana Traficomin kanssa, on kulut taloussuunnitelmakaudelle budjetoitu palveluiden ostoihin. Tämä vähentää näennäisesti avustuksiin budjetoitua summaa, mutta todellisuudessa kulut ovat siirtyneet palveluiden ostojen alle. Vastaavia pienempiä kustannuserien korjauksia on tehtyä myös muualla talousarviossa.

Vuoden 2027 raamissa oli lisäksi huomioitu kunnan sotekiinteistöjen siirtyminen Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:n hallintaan, mikä vaikuttaa suoraan kunnan vuokratulojen vähenemiseen noin 1,2 miljoonalla eurolla raamin luvuissa. Siirrosta johtuen myös kiinteistöjen ylläpidon kulut vähenisivät raamissa reilulla 300 000 eurolla ja kiinteistöverotuottojen arvioidaan lisääntyvän noin 180 000 euroa. Yhtiöittämisen selvittäminen on kuitenkin edelleen

käynnissä ja tilanteen tarkastelussa on todettu, että yhtiöittäminen ei tule tapahtumaan vuoden 2027 alusta, vaan yhtiöittämistä ja sen vaikutuksia jatkoselvitetään edelleen. Mynämäen YritysVoima Oy sulautuu kuitenkin Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:öön vuoden 2027 alusta. Tämä vähentää kunnan saamaa myyntituloa 36.000 €, sillä aiemmin kunta on myynyt yhtiölle toimitusjohtajan palvelua, niin että osa elinvoimajohtajan palkkakustannuksesta on kuittaantunut myyntitulolla.

Koska raami oli merkittävästi alijäämäinen, kunnanhallitus ohjeisti, että lautakuntien ja kunnanhallituksen tulee talousarvioesityksissään pyrkiä löytämään menojen vähennyksiä ja realistisia tulojen lisäyksiä niin, että tilikauden tulos on positiivinen tai vähintään nolla. Valmistelussa on tunnistettu, että joka tapauksessa raamin ja talousarvion saaminen tasapainoon tulee vaatimaan erillisiä sopeuttamistoimia ja talouden tasapainottamista tuloja lisäämällä ja kuluja karsimalla.

Sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisen jatkoselvitys

Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa kuntalain 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Kuntalain 127 §:ssä on säädetty yhtiöittämisvelvollisuutta koskevat poikkeukset. Valmistelussa on tunnistettu, että Mynämäen kunnassa yhtiöittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat todennäköisesti terveyskeskus, Kuivelakoti, Mynämäen, Mietoisten ja Karjalan paloasemat sekä Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:n omistama Lizeliuskoti. Mynämäen kunta omistaa kokonaan Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:n osakekannan. Kaikki kohteet on tällä hetkellä vuokrattu Varhalle.

Yhtiöittämistä on valmisteltu kunnanvaltuuston päätöksen 16.6.2025 § 61 mukaisesti siten, että Ki Oy Häävuorentie 5 on muutettu yhtiöjärjestyksen muutoksella keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä tavalliseksi kiinteistöyhtiöksi (keskinäinen kiinteistöyhtiö ei täytä yhtiöittämisvelvollisuutta). Samalla Ki Oy Häävuorentie 5 nimi muutettiin valtuuston päätöksen mukaisesti Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:ksi. Kunnanvaltuusto päätti 16.6.2025 myös, että Mynämäen YritysVoima Oy sulautetaan Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:öön. Sulautumisprosessi on käynnissä talousarviota laadittaessa ja tulee päätökseen vuodenvaihteessa.

Yhtiöittämisprosessi on edelleen valmistelussa ja vaatii jatkoselvityksiä, sillä epävarma markkinatilanne ja esimerkiksi paloasemien ja muiden yksiköiden osalta Varhan palveluverkon tulevaisuus asettavat lisähaasteensa sekä kunnan taloustilanteelle että kiinteistöyhtiön taloudelle. Kunnan omistamat kiinteistöt eivät tule siirtymään yhtiöön vuoden 2027 alusta, vaan nyt jatkoselvitetään, onko osa kiinteistöistä yhtiöittämisvelvollisuuden ulkopuolella ja miten yhtiöittäminen toteutuu mahdollisimman kustannusneutraalisti. Lisäksi on arvioitava kokonaisuutena, onko Mynämäen kunnan alueella olemassa olevia markkinoita sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen toimitilojen vuokrauksessa.

Alustavissa laskelmissa on tunnistettu, että yhtiöittämisen vaikutus kunnan talouteen on arvion mukaisesti:

- Varhan maksamat vuokratulot pois käyttötaloudesta (noin 1,2 milj. €)
- sote-kiinteistöihin liittyvät hoitokulut pois (noin 0,3 milj. €)
- lisäys kiinteistöveroon (noin 0,2 milj. €)
- lisäys korkotuottoihin kunnan myöntämästä lainasta (korkotuotoksi arvioitu noin 310.000 euroa, mahdollisia osinkoja ei ole arvioitu)
- vähennetty sote-kiinteistöjen poistot (noin 0,3 milj. €).

Koska yhtiöittämistä edelleen selvitetään, ei edellä olevia lukuja ole huomioitu talousarviossa. Mikäli yhtiöittämisen kanssa edettäisiin vuoden 2027 aikana, tulee tämä vaatimaan erillistä lisätalousarviota ja talousarviomuutoksen. Tässä yhteydessä luvut saattavat myös tarkentua tai muuttua, riippuen esimerkiksi siitä, siirtyvätkö kaikki kiinteistöt yhtiöön vai eivät. Selvitystyötä jatketaan joka tapauksessa vuoden 2027 puolella ja todennäköisesti eteneminen tapahtuu aikaisintaan vuodenvaihteessa 2028.

Yhtiöittämiseen liittyen Mynämäen Yritysvoima Oy:n sulautuminen Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:öön on toteutumassa vuodenvaihteessa ja tässä yhteydessä kunnalta jää pois 36.000 euron myyntitulo elinvoimajohtajan toimitusjohtajaosuudesta. Tähän muutokseen liittyen kunta myy jatkossa Hyvinvointikiinteistöille hallinnon tukipalveluita talouspalveluiden osalta noin 20.000 eurolla vuodessa ja teknisen toimen palveluiden osalta arviolta noin yhden henkilötyövuoden verran.

Mynämäen kunnan taloudellinen tilanne

Mynämäen kunnan vuoden 2025 konsernitaseessa oli alijäämää 739 €/as. Vuoden 2024 konsernitilinpäätöksessä alijäämää oli 667 €/asukas. Kriisikuntamenettely uhkaa käynnistyä mm., jos konsernin kertynyttä alijäämää on tilinpäätöksessä vähintään 1.000 €/asukas ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €/asukas. Myös näiden mittareiden valossa Mynämäen kunnan taloudellinen tilanne on konsernin tasolla vaikea. Vuoden 2026 tulosta on erittäin hankala ennakoida, koska toisaalta tuloennusteet ovat heikentyneet ja kulut samalla arvioiden mukaan nousseet. On mahdollista, että vuosi 2026 toteutuu merkittävästi talousarviota heikompana. Konserniyhteisöjen mahdollisesta alijäämästä ei ole tietoa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 24.6.2024 talouden tasapainottamisohjelman, jossa on toimenpiteitä vuosille 2024, 2025 ja 2026. Kunnan vaikeasta taloustilanteesta johtuen myös taloussuunnitelmakaudella on välttämätöntä laatia uusi talouden tasapainottamisohjelma, jonka valmistelu on käynnistynyt elokuussa 2026. Tasapainottamisohjelman toimenpiteet huomioidaan taloussuunnitelmakaudella sen valmistuttua, tarvittaessa myös talousarviomuutoksin.

Edelliseen tasapainottamisohjelmaan sisältyvä palvelurakenne- ja kiinteistöselvitys on tehty ja kunnanvaltuusto hyväksyi sen 3.3.2025 § 3. Kunnanvaltuusto ei ottanut kantaa palvelu- ja tilaverkkoselvityksessä esille nostettuihin toimenpidesuosituksiin, vaan arviointi valittavista ratkaisuista tehdään erikseen.

Alla olevassa taulukossa on vuodesta 2016 alkaen tilikauden vuosikate, ko. tilikauden ylijäämä (+) ja alijäämä (-) sekä taseeseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä.

Vuosi	Ko. tilikauden vuosikate	Ko. tilikauden yli/alijäämä	Taseessa oleva yli/alijäämä
2016	1 978 287	156 805	1 432 725
2017	2 486 769	10 984 933	12 018 719
2018	-1 794 249	-3 217 584	8 801 135
2019	-4 128 425	-6 604 830	2 196 305
2020	3 537 106	2 156 282	4 352 587
2021	1 323 715	-346 596	4 005 991
2022	2 525 302	782 604	4 788 595
2023	1 549 632	-456 192	4 287 404
2024	1 687 645	-787 217	3 500 188
2025	1 932 025	-414 696	3 085 490

Vuonna 2017 yhtiöitettiin kunnan vesihuoltolaitos, josta kunnalle kirjattiin noin 10,0 milj. euron myyntivoitto. Vuonna 2020 kunnille myönnettiin ylimääräistä valtionosuutta koronapandemian takia. Mynämäen kunnan osuus oli noin 2,0 milj. euroa. Lisäksi kunta sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta noin 1,0 milj. euroa. Myös tuloveroprosenttia korotettiin 0,25 %-yksikköä vuodelle 2020. Sote-uudistuksen yhteydessä vuoden 2023 alusta kaikkien kuntien tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 %-yksiköllä. Mynämäen tuloveroprosentti vuonna 2026 on 9,10 %.

Lainamäärä ja korkokulut

Kunnan lainamäärä on kasvanut viime vuosina huomattavasti tulorahoituksen eli verojen ja valtionosuuksien pienentyessä ja kulujen kasvaessa samaan aikaan. Mynämäki on myös investoinut merkittävällä tavalla viime vuosina. Tilinpäätöksessä 2025 lainamäärä oli 42,7 milj. euroa eli 5.748 €/asukas. Manner-Suomen kuntien lainamäärä oli keskimäärin 3.599 €/asukas.

Lainamäärän noustua myös korkokulut ovat huomattava menoerä. Osa kunnan lainoista on suojattu, joka on jonkin verran hillinnyt korkomenojen kasvua. Vuonna 2027 korkomenoihin on budjetoitu 1,295 milj. euroa, jossa on korkokulujen nousua arvioitu noin 295.000 euroa suhteessa aiempiin tilikausiin.

Lainamäärän kasvun hillitsemiksi kunnan on välttämätöntä rajoittaa investointia ainakin määräaikaisesti. Investointitarpeita on olemassa, mutta investointien toteutusajankohtaa tulee siirtää tulevaisuuteen vaikeasta taloustilanteesta johtuen. Tämän vuoksi taloussuunnitelmakaudelle ei ole suunniteltu suuria investointeja. Haasteena on kuitenkin, että mikäli kunnan tulojen ja kulujen suhde ei parannu, vuosikate ei riitä investointien rahoittamiseen ja lainojen lyhennyksiin. Lyhennykset maksetaan tällöin uudella lainalla.

Verotulot vuosina 2027–2029

Kunnan tuloveroprosentti on 9,10 % vuonna 2026. Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2028 ja 2029 taloussuunnitelma on laadittu siten, että tuloveroprosenttia ei koroteta, vaan se pysyisi samana.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittu siten, että kiinteistöveroprosentteja korotetaan. Vuonna 2027 kiinteistöveroprosenteiksi esitetään:

- yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,55
- yleinen rakennusten kiinteistöveroprosentti 1,25
- vakituiseen asumiseen käytettävät rakennukset 0,65
- muuhun kuin vakituiseen asumiseen käytettävät rakennukset 1,55
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 3,10
- voimalaitosrakennusten veroprosentti 3,10
- tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettujen yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00.

Esitetyillä korotuksilla kiinteistöveron tuotto olisi arviolta 140.000 euroa enemmän kuin ennusteen mukainen tuotto ilman korotusta.

Kunnanvaltuusto päättää vuoden 2027 veroprosentit kokouksessaan 16.11.2026.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu syyskuun 2026 Kuntaliiton veroennustekehikon ja edellä esitettyjen veroprosenttien mukaiset verotuloennusteet vuosille 2026–2029. Vuodelle 2029 on ennakoitu lisäksi 150.000 € lisäys kiinteistöverotuottoon Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston teollisen tuotannon mahdollisen käynnistymisen perusteella.

Verotulot 2024–2029	**2024**	**2025**	***ennuste* 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	14 444 000	14 170 000	14 996 000	15 420 000	15 706 000	16 173 000
Muutos edelliseen vuoteen %	*3,6*	*-1,9*	*5,8*	*2,8*	*1,9*	*3,0*
Yhteisövero	1 033 000	1 230 000	1 388 000	1 495 000	1 559 000	1 622 000
Muutos edelliseen vuoteen %	*-12,9*	*19,0*	*12,9*	*7,7*	*4,3*	*4,1*
Kiinteistövero	2 095 000	2 430 000	2 432 000	2 645 000	2 645 000	2 795 000
Muutos edelliseen vuoteen%	*7,3*	*16,0*	*0,1*	*8,8*	*0,0*	*5,7*
Yhteensä	**17 571 000**	**17 830 000**	**18 816 000**	**19 560 000**	**19 910 000**	**20 590 000**
Muutos edelliseen vuoteen %	*2,9*	*1,5*	*5,5*	*4,0*	*1,8*	*3,4*

Veroennuste perustuu Valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Suomen Kuntaliiton yhteisiin arvioihin verotulojen kehityksestä koko maan tasolla sekä muun muassa kuntakohtaisiin toetutuneisiin vero- ja väestötietoihin. Ennusteessa on huomioitu vuoden 2026 kesä-elokuun toteutuneet verotilitykset, syyskuun tilityksen ennakkotiedot sekä Verohallinnon päivittyneet ennakkotiedot verovuodesta 2025. On syytä huomioida, että kuntakohtaiset ansiotulotiedot verovuodelle 2026 ovat hyvin ennakollisia ja talouden epävarman tilanteen takia ne voivat muuttua paljonkin suuntaan tai toiseen.

Kuntaliiton ennusteiden mukaan Mynämäen verotulokertymä olisi vuonna 2026 noin 379.000 € heikompi kuin mitä talousarviota vuodelle 2026 tehdessä on arvioitu. Kertymän koko vuoden arvio on heikentynyt alkuvuoden aikana ja parantunut hieman kesän jälkeen. Yllä olevassa taulukossa esitetyt luvut verovuoden 2026 ennustetusta kertymästä ovat siis talousarviota 2026 pienempiä.

Veroennusteet vuosille 2027–2029

Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti kunnallisveron ennustejakson 2027–2030 veropohjan arvioidaan hieman paranevan nykyisestä. Veropohjaan ja erityisesti palkkatuloihin on tehty aiempiin ennusteisiin verraten pieni tarkennus ylöspäin. Suomen talouden elpymisen arvioidaan näkyvän kohentuneessa työllisyysasteessa ensi vuodesta alkaen. Palkkatulojen odotetaan ennustevuosina kasvavan.

Elokuun ja syyskuun Kuntaliiton veroennustekehikoissa yhteisöveroennuste paranee selvästi aiemmista ennusteista. Kehityksen arvioidaan olevan seurausta parantuneista suhdanteista. Kehitys nostaa kuluvan vuoden yhteisöveron kertymäarviota, joka osaltaan myös heijastuu positiivisesti tulevien vuosien arvioihin. Vuodet 2027–2030 kehittyvät nyt suurin piirtein kevään Kuntatalousohjelman arvioiden mukaisesti. On kuitenkin huomioitava, että talouden epävarmuuksien ja heikon kokonaiskysynnän takia ennusteet voivat olla epäluotettavia.

Vuosi 2026 tulee kuntien kiinteistöveron osalta olemaan historiallisen heikko. Verohallinnon ennakkotiedon mukaan verovuoden 2026 kiinteistöjen verotusarvot heikkenevät ensimmäistä kertaa vuodesta 2014 alkavan tilastoaikasarjan aikana. Vähäinen uudisrakentaminen ja jälleenhankinta-arvojen heikko kehitys ovat pääasiallisina syinä heikkoon kehitykseen. Tämä lisäksi alkuvuodelle kiinteistöveroon on kohdistunut merkittävä määrä verovuosiin 2022–2024 kohdistuneita vero-oikaisuja. Nämä heikentävät omalta osaltaan kuluvan vuoden kiinteistöverokertymiä ja myös ennusteita kiinteistöverokertymässä tuleville vuosille.

Valtionosuudet vuosina 2027–2029

Vuoden 2027 valtionosuudet ovat Valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton syyskuun 2027 laskelmien mukaiset. Vuosien 2028 ja 2029 valtionosuuksista ei ole valtiovarainministeriön tai Kuntaliiton laskelmia saatavilla vaan ne on arvioitu samansuuruiseksi kuin vuonna 2027.

Valtionosuudet 2026–2029	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Peruspalvelujen valtionosuus	910 006	594 836	594 836	594 836
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 831 601	2 594 061	2 594 061	2 594 061
Veromenetysten kompensaatio	828 586	944 941	944 941	944 941
OKM:n valtionosuus (mm. lukio)	-306 856	-306 856	-306 856	-306 856
Yhteensä	**4 263 337**	**3 826 982**	**3 826 982**	**3 826 982**

Peruspalvelujen valtionosuus sisältää esi- ja perusopetuksen valtionosuuden sekä yleisten kirjastojen, taiteen perusopetuksen sekä yleisen kulttuuritoimen valtionosuuden. Kunnille on vuosien ajan maksettu valtionosuuden yhteydessä *kompensaatiota veroperustemuutosten* takia pienentyvistä verotuloista. Kompensaatio ei ole yhden vuoden osuus vaan se on kertymä useiden vuosien kompensaatioista.

Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet sisältävät lukion, esi- ja perusopetuksen oppilaskohtaisen lisärahoituksen sekä muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet (mm. aamu- ja iltapäivätoiminta, nuoriso ja liikunta). Valtionosuus voi olla myös miinusmerkkinen. Mynämäen kunnan osalta se on miinusmerkkinen.

Peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä maksetaan *verotuloihin perustuva valtionosuuden tasausta*. Tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta. Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia. Yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ei siten ole vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai maksaman tasausvähennyksen määrään. Verotulon tasaus on koko maan laskennallisen verotulon/asukas ja kunnan oman verotulon/asukas välinen erotus.

Henkilöstömenot

Keväällä 2025 hyväksytyt virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 saakka. Lisäksi kunta-alalla on palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma vuosille 2026–2028 (alun perin alkanut 2023). Sopimuskauden palkankorotukset taloussuunnitelmavuosina ovat pääsääntöisesti sopimusalasta riippuen:

1.4.2027 alkaen
- yleiskorotus 2,00 %
- paikallinen järjestelyerä 0,40 %
- paikallinen järjestelyerä 0,40 % (kehittämisohjelma).

1.2.2028
- yleiskorotuksesta ei ole vielä tietoa
- paikallinen järjestelyerä 1,00 % (kehittämisohjelma).

Vuoden 2027 talousarviossa palkankorotusvaraukset ovat sopimusratkaisun mukaiset. Vuosien 2028–2029 osalta korotuksista ei ole tietoa, joten taloussuunnitelmavuosille korotukset on laskettu ennakollisesti vuoden 2027 tason mukaisesti. Todelliset palkankorotukset voivat poiketa merkittävästi vuoden 2027 tasosta.

Kunta-alan sopimusratkaisussa sovittiin lisäksi, että mikäli Teknologiateollisuuden työehtosopimus irtisanotaan, kunta-alan sopimuksissa seurataan vuoden 2027 osalta tilalle tulevia sopimuskorotuksia ns. perälautaratkaisun myötä. KT:n ilmoituksen mukaan perälauta ei tule käyttöön, koska Teknologiateollisuuden neuvotteluosapuolet ovat sopineet, että toimialan valtakunnalliset työehtosopimukset pysyvät voimassa sopimuskauden loppuun eli 30.11.2027 saakka.

Sopimuskausi päättyy 29.2.2028, joten vuodelle 2028 voi tulla jo tiedossa olevien sopimuskorotusten lisäksi muita sopimuskorotuksia. Niiden suuruus ja ajankohta selviävät alkuvuonna 2028 käytävissä neuvotteluissa.

Työnantajan sivukuluissa tuli korotusta työttömyysvakuutusmaksuun vuonna 2026. Työttömyysvakuutusmaksu on alempi eli 0,31 % noin 2,5 milj. euron palkkasummaan saakka ja sen ylimenevästä palkkasummasta 1,23 %. Mynämäen palkkamenot ovat noin 12 milj. euroa, joten suurimmasta osasta menee korkeampi maksu. Työllisyysrahasto on esittänyt maksuihin alennuksia vuodelle 2027 niin, että työnantajan alempi työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,26 prosenttia palkkasummasta noin 2,6 miljoonaan euroon asti. Ylempi maksu palkkasumman 2,6 miljoonan ylittävältä osalta olisi 1,04 prosenttia. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maksut vuodelle 2027 loppuvuodesta.

Tapaturmavakuutusmaksu aleni vuonna 2025 toteutetun vakuutusten kilpailutuksen myötä. Vakuutusmaksun suuruus vuodelle 2027 ei kuitenkaan ole vielä varmistunut, vaan varmistuu viimeistään ennen vuoden 2027 tammikuuta.

Vuoden 2026 alussa työntekijän eläkemaksuprosentti muuttui samaksi 7,30 prosentiksi kaikille vakuuttamisikäisille (aiemmin maksu on suurempi 53–63-vuotiaille). Muutoksen vuoksi työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta kasvaa. Yksittäisessä kunnassa muutoksen suuruus riippuu henkilöstön ikärakenteesta ja vaikutus voi olla huomattava.

Edellä mainittu palkkaperusteinen eläkemaksu muodostuu kaikille Kuntien eläkevakuutuksen (Keva) jäsenyhteisöille samansuuruisesta työansiopohjaisesta eläkemaksusta ja jäsenyhteisöittäin vaihtelevasta työkyvyttömyyseläkemaksusta. Keva ilmoittaa ennakkotiedon prosentista budjetointia varten. Vuoden 2027 ennakkotieto Mynämäen kunnan työnantajan osuudesta on 16,4 %, josta työkyvyttömyyseläkemaksun osuus on 0,72 %. Lopullinen prosentti vahvistuu joulukuussa. Vuonna 2026 maksuprosentti on 17,35 %, josta työkyvyttömyyseläkemaksun osuus oli 1,05 %.

Eläkemenoperusteinen maksu poistui vuoden 2023 alusta ja tilalle tuli tasausmaksu. Tasausmaksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken. Kuntien osuus jaetaan kuntien kesken verorahoituksen suhteessa. Kevan ennakkoilmoituksen mukaan talousarvion laadinnassa alun perin käytetty Mynämäen kunnan tasausmaksun arvioitu määrä vuonna 2027 oli noin 347.000 € (vuonna 2026 noin 360.000 €). Tasausmaksuarvio vuodelle 2027 päivittyi kuitenkin juuri ennen talousarvion valmistumista ja arvio vuoden 2027 tasausmaksusta on nyt 185 943 euroa eli uusi arvio on 161 299 euroa pienempi kuin aiempi. Uusi arvio on huomioitu talousarvion luvuissa. Lopullinen maksu vuodelle 2027 vahvistetaan tammikuussa 2027.

3.5 Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman sitovuustaso

KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousosa on valtuustoon nähden **bruttositova** toimielintasolla valtuustoon nähden.

Toimielimet ja niiden alaiset tulosalueet ovat:

KESKUSVAALILAUTAKUNTA
Vaalit

TARKASTUSLAUTAKUNTA
Tilintarkastus

KUNNANHALLITUS
Yleishallinto
Elinvoima

SIVISTYSLAUTAKUNTA
Sivistystoimen hallinto
Varhaiskasvatus
Opetustoimi
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

TEKNINEN LAUTAKUNTA
Teknisen toimen hallinto
Tilalaitos
Infra
Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja -kulut (netto).

INVESTOINTIOSA

Investointien osalta sitovana eränä ovat projektikohtaiset määrärahat (netto).
Rakennushankkeiden osalta sitovuustaso on kohteittain > 200.000 €.

RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitova erä on lainakannan muutokset.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1 Keskusvaalilautakunta

Toimielin **Keskusvaalilautakunta (vaalit)**

Tilivelvolliset Keskusvaalilautakunta

Toiminta-ajatus Järjestää kunnan alueella kulloinkin toteutettavaksi määrätyt kunnalliset, alueelliset ja valtiolliset vaalit sekä kansanäänestykset.

Toiminta suunnitelmakaudella 2027–2029

Eduskuntavaalit järjestetään keväällä 2027. Kunta vastaa vaaleihin liittyvistä keskusvaalilautakunnan menoista sekä ennakkoäänestämisen ja vaalipäivän äänestämisen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Oikeusministeriö suorittaa kunnalle vaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Suunnitelmakaudella vuodelle 2028 ei ole tiedossa vaaleja. Seuraavat alue- ja kuntavaalit järjestetään vuoden 2029 huhtikuussa ja europarlamenttivaalit kesäkuussa 2029.

Vuoden 2028 toimintakulut ovat vain vaalikäytössä olevien tietokoneiden leasingvuokrat.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA Ulkoiset + sisäiset	**TP 2025**	**MTA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	8 541	0	16 000	0	21 000
Toimintatuotot	**8 541**	**0**	**16 000**	**0**	**21 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-17 303	0	-11 458	0	-16 669
Palkat ja palkkiot	-15 742	0	-10 001	0	-14 317
Henkilösivukulut	-1 562	0	-1 457	0	-2 352
Eläkekulut	-1 279	0	-1 215	0	-1 963
Muut henkilösivukulut	-283	0	-242	0	-389
Palvelujen ostot	-7 719	-2 176	-4 585	-1 985	-4 585
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-385	0	-100	0	-100
Toimintakulut	**-25 407**	**-2 176**	**-16 143**	**-1 985**	**-21 354**
Toimintakate	**-16 865**	**-2 176**	**-143**	**-1 985**	**-354**
Sisäiset					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	**-2 619**	**-2 176**	**-1 985**	**-1 985**	**-1 985**

4.2 Tarkastuslautakunta

Toimielin **Tarkastuslautakunta**

Tilivelvollinen Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus Kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistaminen. Tarkastuslautakunta vastaa muun muassa valtuuston päätettäväksi tulevien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden, kuten tilintarkastajan valinnan, valmistelusta.

Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen valvonta ja sidonnaisuusrekisterin ylläpito sekä sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden valvonta.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään tarkemmin kuntalaissa.

Toiminta suunnitelmakaudella 2027–2029

Kunnan tilintarkastuspalveluiden kaksivuotinen optiokausi päättyy vuoteen 2027. Nykyinen sopimus sisältää 12 tarkastuspäivää vuodessa. Tilintarkastuksen sopimuksen päättyessä tilintarkastuspalvelut tulee kilpailuttaa. Tarkastuslautakunta kilpailuttaa tilintarkastuspalvelut vuonna 2027 enintään kuudeksi seuraavaksi tilikaudeksi eli vuosiksi 2028–2033. Lautakunta esittää valtuustoa valitsemaan kilpailutuksen voittaneen tilintarkastusyhteisön kunnan tilintarkastajaksi seuraaville tilikausille.

Tarkastuslautakunta tarkentaa itse toimintansa painopistealueet vuoden 2027 sekä tulevien vuosien 2028 ja 2029 työohjelmissa.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

13 TARKASTUSLAUTAKUNTA Ulkoiset + sisäiset	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 319	-3 967	-5 371	-5 371	-5 371
Palkat ja palkkiot	-5 060	-3 800	-5 100	-5 100	-5 100
Henkilösivukulut	-259	-167	-271	-271	-271
Eläkekulut	-218	-139	-226	-226	-226
Muut henkilösivukulut	-41	-28	-45	-45	-45
Palvelujen ostot	-17 223	-15 000	-16 500	-16 500	-16 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-75	-100	-100	-100	-100
Toimintakulut	**-22 618**	**-19 067**	**-21 971**	**-21 971**	**-21 971**
Toimintakate	**-22 618**	**-19 067**	**-21 971**	**-21 971**	**-21 971**
Sisäiset					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	**-253**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.3 Kunnanhallitus

Toimielin **Kunnanhallitus**

Toimiala **Hallinnon toimiala**

Tilivelvolliset Kunnanjohtaja Carita Maisila
Hallintojohtaja Jere Markkanen
Elinvoimajohtaja Hanna Nieminen

Toiminta-ajatus

Kunnanhallituksen alaisena on hallinnon toimiala, joka vastaa kunnan yleishallinnon, taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon palveluista. Lisäksi hallinnon tehtävänä on vastata tietohallinnosta, tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon sekä arkistoinnin vastuista, tietosuojan valvonnasta ja tietoturvasta. Yleishallinnon vastuulla ovat lisäksi yleisesti kunnanvaltuuston sekä kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan tehtävänä on lisäksi elinvoimaisuuden kehittäminen, maankäytön suunnittelu, kaavoitus sekä kunnan ulkoinen viestintä ja kuntamarkkinointi. Kunnalle kuuluvat vastuut työllisyydenhoidosta ja edistämisestä sekä työllisyyspalveluista kuuluvat elinvoiman alaisuuteen. Mynämäki on osa Turun työllisyysaluetta, joka toteuttaa Raision toiminta-alueen kautta kunnan lakisääteiset työllisyyspalvelut.

Kunnanhallituksen alainen toiminta jakaantuu yleishallinnon ja elinvoiman tulosalueisiin. Yleishallinnon tulosalueen määrärahoihin sisältyvät lisäksi kuntien välisestä yhteistoiminnasta maaseutuhallintopalveluiden, maatalouslomituksen ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintaosuudet.

Toiminta suunnitelmakaudella 2027–2029

Kunnan taloustilanne on vaikea ja tilanne asettaa tiukat reunaehdot kunnan toiminnalle ja kehittämiselle myös kunnanhallituksen alaisessa toiminnassa sekä hallinnon toimialalla. Taloustilanne on heikentynyt aiemmista vuosista, jonka vuoksi suunnitelmakauden keskeisenä tavoitteena jatkuu edelleen kunnan talouden tasapainottaminen kaikilla toimialoilla. Vuonna 2024 hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma päättyy vuoden 2026 loppuun, mutta uuden tasapainottamisohjelman laadinta taloussuunnitelmakaudella 2027–2029 on käynnistynyt syksyllä 2026. Tasapainottamisohjelma hyväksytään todennäköisesti alkuvuodesta 2027.

Talouden tasapainottamistyön ohella vuonna 2027 hallinnon toimiala keskittyy toiminnassaan erityisesti toimialan perustehtävien tehokkaaseen ja onnistuneeseen läpivientiin. Toimialan toimintaa pyritään taloudellisista haasteista huolimatta kehittämään erityisesti sähköisen asiakirjahallinnon ja tiedonhallinnan saralla. Uudistunut arkistolainsäädäntö ja tiedonhallintalaki velvoittavat kuntaa suunnittelemaan syntysähköisten asiakirjojen koko elinkaaren aiempaa paremmin ja varmistamaan asiakirjojen säilymisen sähköisessä muodossa. Tätä varten vuoden 2027 aikana on tavoitteena edistää sähköisen arkistojärjestelmän hankintaa syntysähköisen tiedon säilyttämistä varten. Järjestelmä tulee palvelemaan kaikkia kunnan toimialoja.

Muussa toiminnan kehittämisessä keskiöön nostetaan taloushallinnon prosessien sujuvoittaminen sekä parempi varautuminen poikkeustilanteisiin ja riskienhallinta. Tällä hetkellä taloushallinnon palvelut, erityisesti kirjanpito ja taloussuunnittelun sekä -raportoinnin tuki on yhden henkilön varassa, jolloin palveluiden toteuttamiseen kohdistuu merkittävää toiminnallista henkilöriskiä. Yhden henkilön poissaolo voi käytännössä lamauttaa kunnan kirjanpidon ja taloushallinnon kokonaisuudessaan. Henkilöriskiin yhdistyy taloudellista riskiä, sillä yllättävissä tai pitkissä poissaolotilanteissa ainoana vaihtoehtona olisi ostaa taloushallinnon palvelua kunnan ulkopuolelta. Lisäksi kuntakonsernin taloushallinnon kotiuttaminen on nähty järkeväksi, jotta keskeisten konserniyhtiöiden taloushallinto saataisiin toimimaan paremmin yhteistyössä kunnan kanssa ja samalla varmistettaisiin myös yhtiöiden taloushallintopalveluiden sujuvuutta.

Talousarviossa esitetään yhtä uutta vakanssia taloushallintopalveluihin vastaamaan taloushallinnon tällä hetkellä erittäin haavoittuvaan tilanteeseen. Uusi vakanssi toimisi myös yhdyspintana kuntakonsernin ja emokunnan välillä, kun tehtävässä toimiva tuottaisi taloushallinnon palvelut kuntakonsernin keskeisille yhtiöille (Mynämäen Vesihuolto Oy ja Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy). Tehtävä pyrittäisiin täyttämään heti alkuvuodesta 2027, jotta palkattava henkilö pystyy olemaan mukana myös Hyvinvointikiinteistöjen toiminnan käynnistymisessä ja taloushallinnon suunnittelussa. Talouskoordinaattorin palkkakustannukset tullaan laskuttamaan palvelun myynnin kattamiseksi konserniyhtiöiltä, joten järjestely tuo myös tulovirtaa konserniyhtiöiltä emokunnalle. Keskeistä tämä on etenkin toimintaansa aloittavan Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:n osalta, sillä yhtiöön siirtyy kunnalle aiemmin suoraan tulleita toimintatuottoja.

Koko kunnan toiminnassa huolehditaan siitä, että kunta on veto- ja pitovoimainen työnantaja. Työntekijöiden työhyvinvoinnista pidetään huolta ja erityistä huomiota kiinnitetään tehtävänkuvien selkeyteen. Työtehtävien edellyttämästä täydennyskoulutuksesta huolehditaan. Tehtäväkuvat tarkistetaan säännöllisesti ja tasopalkkajärjestelmä pidetään ajan tasalla. Työntekijöistä huolehtimalla varmistutaan myös siitä, että toiminta pystytään toteuttamaan mahdollisimman onnistuneesti ja tehokkaasti.

Kunnanhallituksen alaiseen toimintaan on lisäksi budjetoitu kuntien yhteistoiminnasta Liedon kaupungin järjestämät *maaseutuhallintopalvelut* ja Uudenkaupungin kaupungin järjestämät *ympäristöterveydenhuollon* palvelut. Mynämäki on molempien palveluiden osalta suurin maksaja, maaseutuhallintopalveluiden osalta 19,35 % osuudella (vuoden 2027 osalta arviolta noin 86.000 euroa) sekä ympäristöterveydenhuollon palveluiden osalta noin 23,14 % maksuosuudella (vuoden 2027 osalta arviolta noin 175.000 euroa, lopulliseen toteumaan vaikuttaa palveluiden käyttöaste). Vehmaan kunnan järjestämistä *maatalouslomituspalveluista* ei peritä kunnilta maksuja.

Kunnanhallituksen alainen elinvoiman tulosalue

Kunnanhallituksen alaisen elinvoiman tulosalueelle on budjetoitu muun muassa maankäytön kehittämiseen, kaavoitukseen, kuntamarkkinointiin, viestintään, edunvalvontaan, kunnan yritysneuvonnan sekä työllisyydenhoitoon liittyvät määrärahat. Elinvoimatyötä tehdään taloussuunnitelmakaudella kunnan

toimialuerajat ylittävästi ja ylikunnallisesti. Kunnan elinvoimatyöryhmä osallistuu keskeisellä tavalla elinvoiman kehittämiseen. Maskun ja Mynämäen kuntien välinen yhteistyösopimus maankäytön kehittämistehtävistä on juuri päätetty ja maankäyttöön liittyvien tehtävien järjestäminen on ratkaistava kunnassa vielä loppuvuoden 2026 aikana.

Mynämäen kunta tekee yhteistyötä Turun kaupunkiseudun kehittämisessä ja on mukana Turun seudun kehitys Oy:n osakkaana. Yhtiön kautta tarjotaan Business Turun palveluita mynämäkeläisille yrityksille ja tätä kautta tehdään myös seudullista markkinointityötä. Talvella 2026–2027 on tarkoitus tehdä yhtiöjärjestelyt, jotka mahdollistavat yhteistyön jatkamisen myös uuden hankintalain voimaantulon jälkeen, eli heinäkuusta 2027 alkaen.

Kunnan alueen kehittämisen suuntaa etsitään parhaillaan maankäytön kehityskuvatyön yhteydessä. Kehityskuva tulee määrittämään eri toimintoihin varattuja maa-alueita ja se toimii pohjana tulevalle kuntakehitykselle ja kaavoitustyölle. Tämä kehityskuvatyö on tärkeä työväline yritysten systemaattisessa houkuttelussa sijoittumaan Mynämäkeen.

Työllisyyspalvelut toteutetaan kuntien välisenä yhteistoimintana. Vuoden 2025 alusta käynnistynyt Turun työllisyysalueen toiminta on vakiintumassa, mutta työllisyystilanteen ollessa edelleen heikko, on työllisyysalueen kulujen ennakoitu nousevan vuonna 2027. Turun kaupunki laskuttaa Mynämäen kuntaa työllisyysalueen yhteisistä toimintamenoista sekä lähipalvelut mynämäkeläisillä tuottavan Raision toiminta-alueen menoista. Tämän lisäksi kuluja on budjetoitu muun muassa työllisyyskoulutuksiin, starttirahaan ja palkkatukiin. Näiden ohella kunta maksaa myös osan Kelan maksamasta yleistuesta ja työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta.

Toimintaan kohdistuvat keskeiset riskit taloussuunnitelmakaudella

Kunnan vaikea taloudellinen tilanne asettaa haasteensa toiminnalle. Taloustilanne muodostaa itsessään strategisen sekä toiminnallisen riskin. Samaan aikaan epävakaa maailmanpoliittinen tilanne vaikuttaa taloudellisena riskinä, sillä inflaatio, markkinahintojen nopea nousu ja esimerkiksi korkotason epäedullinen kehitys voivat haastaa koko kunnan taloustilannetta entisestään. Taloustilanne vaikuttaa päivittäiseen toimintaan, sillä esimerkiksi kunnan tietojärjestelmissä on kehitysvelkaa, jota tulisi lähitulevaisuudessa saada kerittyä kasaan. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa laajemmat kehitysprojektit eivät kuitenkaan ole mahdollisia. Kehityskohteita on pyrittävä toteuttamaan pieninä kokonaisuuksina. Taloussuunnitelmakaudelle on tunnistettu erityisesti sähköisen arkistoinnin kehittämisen tarve.

Toiminnallisena riskinä on huomioitava, että hallinnon henkilöstöresurssi on pieni ja erittäin haavoittuvainen esimerkiksi henkilöstön pidempiaikaisille poissaoloille. Henkilöstömäärä hallinnon toimialalla on laskenut tasaisesti viimeisen 10 vuoden aikana, mutta valtionhallinnon vaatimukset kunnalle ovat samalla lisääntyneet. Työmäärä on kasvanut ja esimerkiksi useat lakisääteisesti raportoitavat kokonaisuudet vaativat erikoisosaamista, jota on tällä hetkellä vain yksittäisillä työntekijöillä. Kriittisessä tehtävässä toimivan työntekijän poissa ollessa kunnalla ei ole varahenkilöitä, vaan kunta saattaa joutua turvautumaan ostopalvelun hankintaan. Tämä asettaa myös selkeän taloudellisen

riskin kunnalle, koska yllättävät tilanteet ja ostopalvelutarpeet ovat mahdottomia ennakoida talousarviossa tiukassa taloustilanteessa. Riskiin pyritään vastaamaan järkevällä henkilöstöresurssien suunnittelulla ja erilaisilla sijaisjärjestelyillä.

Talousarviota laadittaessa on tunnistettu esimerkiksi kunnan taloushallintopalveluiden erittäin haavoittuvainen tilanne, joka pyritään korjaamaan talousarviossa esitetyllä uudella vakanssilla. Uusi vakanssi toimisi samalla yhdyspintana kuntakonsernin ja emokunnan välillä, kun tehtävässä toimiva tuottaisi taloushallinnon palvelut kuntakonsernin keskeisille yhtiöille (Mynämäen Vesihuolto Oy ja Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy).

Hallinnon toimialan osalta on tunnistettu myös vahinkoriskien olemassaolo esimerkiksi mahdollisten fyysisten omaisuusvahinkojen (vesivahingot ja vastaavat), kyberhyökkäysten tai vastaavien muodossa. Näihin pyritään vastaamaan vakuutuksilla, tietoturvajärjestelyillä, auditoinneilla ja harjoittelulla sekä muulla varautumistyöllä.

Kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta siirtyneiden työllisyyspalveluiden osalta merkittävä riski on vaikeasti ennakoitava työllisyystilanteen kehitys. Työllisyystilanne on ollut haastava muutamia vuosia, ja tilanne on aiheuttanut kunnan työllisyyden hoidosta maksamien kulujen nousua ennakoimattomasti. Kuntaan kohdistuu merkittävä taloudellinen riski, mikäli työllisyystilanne edelleen heikkenee tai pysyy heikkona. Mikäli tilanne taas paranee merkittävästi, on riski positiivinen ja kunnan budjetoimista työllisyydenhoidon kustannuksista osa voi jäädä toteutumatta. Joka tapauksessa kokonaisuus hankaloittaa talouden suunnittelua, koska suuri osa työllisyydenhoidosta aiheutuvista kustannuksista ei ole kunnan itsensä päätettävissä.

Elinvoimatyön ja maankäytön suunnittelun ensisijaisena riskinä on erittäin pieni resursointi näihin palveluihin, jolloin kaikkia toivottuja tavoitteita ei ole mahdollista toteuttaa. Taloudellisesti haastavana aikana olisi tärkeää pystyä tekemään kasvua edistäviä toimia, mutta määrärahojen riittävä kohdentaminen näihin tehtäviin on ollut viime vuosina hankalaa. Yhtenä riskinä voidaan nähdä, että kunnassa tehdään paljonkin elinvoimatyötä ilman, että sillä on suoraan nähtävää vaikutusta elinvoimaan. Esimerkiksi yritysten kontaktointi, tilaisuuksien määrä, hankkeiden määrä tai markkinointiin käytetty raha eivät vielä kerro, syntyykö niiden seurauksena uusia yrityksiä, investointeja, työpaikkoja, osaajia tai verotuloja.

Muita riskejä voivat olla valmiiksi rakennetut yritysalueet, joihin ei ehkä löydykään sijoittuvia yrityksiä, tai että kunnassa työllistävät yritykset lopettavat toimintansa ja sitä kautta myös kunnan elinvoima voi hiipua – ainakin hetkellisesti. Alueellinen kilpailu on myös yksi riski, sillä lähellä toisiaan sijaitsevat kunnat kilpailevat keskenään samojen toimijoiden sijoittumisesta kuntaansa. Myös poliittinen jatkuvuus tuo oman riskinsä elinvoiman kehittämiseen, sillä painopisteet saattavat muuttua vaalikausittain.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

15 KUNNANHALLITUS Ulkoiset + sisäiset	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	145 923	489 544	654 864	654 864	654 864
Tuet ja avustukset	35 229	40 000	20 000	20 000	20 000
Muut toimintatuotot	274 968	450 000	250 000	150 000	0
Toimintatuotot	**456 120**	**979 544**	**924 864**	**824 864**	**674 864**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-891 544	-1 074 378	-947 556	-968 125	-989 183
Palkat ja palkkiot	-690 370	-834 227	-759 830	-776 856	-794 291
Henkilösivukulut	-201 174	-240 151	-187 726	-191 269	-194 892
Eläkekulut	-178 096	-211 625	-162 915	-165 869	-168 895
Muut henkilösivukulut	-23 078	-28 526	-24 811	-25 400	-25 997
Palvelujen ostot	-1 431 811	-1 645 963	-1 844 132	-1 844 132	-1 844 132
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 386	-25 000	-15 476	-15 476	-15 476
Avustukset	-721 642	-512 000	-510 000	-510 000	-510 000
Muut toimintakulut	-97 653	-98 956	-228 962	-228 962	-228 962
Toimintakulut	**-3 167 035**	**-3 356 297**	**-3 546 126**	**-3 566 695**	**-3 587 753**
Toimintakate	**-2 710 915**	**-2 376 753**	**-2 621 262**	**-2 741 831**	**-2 912 889**
Sisäiset					
Toimintatuotot	**124 785**	**471 544**	**484 600**	**484 600**	**484 600**
Toimintakulut	**-46 911**	**-61 939**	**-192 016**	**-192 016**	**-192 016**

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Kunta on veto- ja pitovoimainen työnantaja. Luomme henkilöstölle työnteon edellytykset, joissa työn merkityksellisyys, motivaatio ja viihtyvyys yhdistyvät. Henkilöstön työhyvinvointia edistetään aktiivisesti ja työhyvinvointitoimenpiteet ovat aktiivisessa käytössä.	Mittari 1: Työhyvinvointikartoituksen tulokset. Mittari 2: Henkilöstön vaihtuvuus, aloittaneiden ja lopettaneiden työntekijöiden määrä (huomioiden eläköitymiset) sekä vaihtuvuusprosentti (vuoden aikana lähteneet työntekijät jaettuna keskimääräisellä työntekijämäärällä).	

Laaditaan kuntastrategian toimeenpanoa tukeva henkilöstöohjelma.	Mittari 1: Ohjelma on laadittu. (kyllä/ei).	
Väliaikaisen lainarahoituksen avulla tuetaan järjestöjen Leader-hankkeiden käynnistymistä.	Mittari 1: Vuoden aikana on myönnetty väliaikaista lainarahoitusta Leader-hankkeiden toteuttamisen tukemiseksi.	
Elinvoimaisten yritysten Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Teemme aktiivisesti edunvalvontatyötä yrittämisen edellytysten kehittämiseksi ja sujuvien liikenneyhteyksien luomiseksi.	Mittari 1: Edunvalvontatyön toteuttaminen vuoden aikana	
Mynämäki on houkutteleva paikka uusille yrityksille ja aloittavia yrittäjiä autetaan alkumatkalla vauhtiin	Mittari 1: Myönnettyjen starttirahojen lukumäärä Mittari 2: Uusien yritysten määrä Mittari 3: Yritysten määrän numeerinen muutos	
Kaavoitustarpeita tarkastellaan maankäytön kehityskuvan näkökulmasta ja maanhankintaa tehostetaan kuntakehityksen kannalta keskeisillä alueilla.	Mittari: Maanhankinnan toteutuminen ja kaavoitustilanne.	
Teollisuusalueita kehitetään suunnitelmallisesti ja teollisuustonttien tunnistettuun tarjonnan vajeeseen etsitään toteutettavissa oleva ratkaisu.	Mittari: Myynnissä olevien ja myytyjen teollisuustonttien määrä.	

Lumoavan luonnon ja vastuullisten edelläkävijöiden Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Kunnan toiminnan, talouden ja velkamäärän sopeuttaminen kunnan kantokyvyn mukaiseksi.	Mittari 1: Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2027–2029 hyväksytään sitovasti ja ohjelman toimeenpano aloitetaan.	
Yhteistyötä naapurikuntien kanssa ylläpidetään, vahvistetaan ja lisätään.	Mittari 1: Yhteistyötä naapurikuntien kanssa ylläpidetään ja kehitetään.	
Teemme työllisyyspalveluiden osalta hyvää yhteistyötä Turun työllisyysalueen ja Raision lähipalvelualueella muiden kuntien kanssa ja huolehdimme osaltamme hyvistä TE-palveluista.	Mittari 1: Yhteistyö Turun työllisyysalueen ja Raision lähipalvelualueen kuntien kanssa on säännöllistä ja sujuvaa.	

Henkilöstö

Kunnanhallituksen alainen toiminta ja hallinnon toimiala

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
hallintojohtaja	1	1	1	1	1
tietohallintopäällikkö	1	1	1	1	1
henkilöstöasiantuntija	1	1	1	1	1
toimistosihteeri	1	1	1	1	1
tiedonhallintasihteeri	1	1	1	1	1
pääkirjanpitäjä	1	1	1	1	1
palkkasihteeri	2	2	2	2	2
reskontrasihteeri	1	1	1	1	1
talouskoordinaattori (uusi)	0	0	1	1	1
elinvoimajohtaja	1	1	1	1	1
hankekoordinaattori (määräaik.)	0,4	0,5	0	0	0
maankäyttöpäällikkö (ostopalvelu)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	**11,9**	**12,0**	**12,5**	**12,5**	**12,5**

Konsernitavoitteet

Konsernitavoitteet	
Tavoitteet 2027	**Toteuma 31.12.2027**
Mynämäen Vesihuolto Oy Yhtiö huolehtii palvelun jatkuvuudesta, kriisivalmiudesta ja varautumisesta niin, että puhtaan talousveden katkeamaton jakelu ja jäteveden häiriötön viemäröinti voidaan järjestää kaikissa olosuhteissa, myös poikkeusoloissa. Yhtiö huolehtii talousveden laadulle asetettujen laatuvaatimusten täyttymisestä ja turvaa vesivarojen riittävyyden myös yritystoiminnan tarpeisiin. Toiminta järjestetään suunnitelmallisesti ja taloudellisesti niin, että yhtiön taloudellinen tasapaino säilyy ja lakisääteinen velvoite vesihuollon kustannusvastaavuudesta täyttyy pitkällä aikavälillä. Toiminnasta raportoidaan säännöllisesti konserniohjeen ja muun ohjeistuksen edellyttämällä tavalla.	
Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy Yhtiön toiminta käynnistyy sujuvasti ja taloushallinnon yhteistyö kunnan kanssa käynnistetään. Yhtiön hallinnassa olevia kiinteistöjä kehitetään pitkäjänteisesti.	
Koy Mynäjoki Yhtiön omistama tila (kirjasto) pidetään hyvässä kunnossa ja tarvittaviin korjauksiin varaudutaan suunnitelmallisesti.	
As Oy Augustanrivi Kunnan omistamien huoneistojen vuokrataso pidetään yleistä vuokratasoa vastaavana. Yhtiön omistaman kiinteistön ylläpidosta huolehditaan ja kiinteistö pidetään hyvässä kunnossa.	

Vakka-Suomen Media Osuuskunta Riippumattoman paikallismedian toiminnan jatkuvuus turvataan edelleen paikallisen tiedon levittäjänä. Osuuskunnan talouden vakauttaminen siten, että tulorahoitus kattaa menorakenteen kestävällä tavalla.	

4.4 Sivistyslautakunta

Toimielin **Sivistyslautakunta**

Toimiala **Sivistyksen toimiala**

Tilivelvolliset Sivistysjohtaja Susan Porkka

Toiminta-ajatus Sivistyksen toimiala ylläpitää, kehittää ja uudistaa toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Sivistyksen toimialaan sisältyvät sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus (sisältää esiopetuksen), opetustoimi (perusopetus, toisen asteen koulutus, taiteen perusopetus), kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut (kirjasto- ja kulttuuripalvelut, liikunta- ja nuorisopalvelut), kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävän toiminnan koordinointi, maahanmuuton ja kotoutumisen koordinointi ja varautumisen koordinointi.

Toiminta suunnitelmakaudella 2027–2029

Sivistyksen toimialan yhteenveto

Oheinen talousarvio sisältää tulosaluekohtaisesti käyttötalouden tuloarviot, määrärahat, henkilöstösuunnitelman sekä muut määrälliset tunnusluvut. Talousarvio sisältää varhaiskasvatuksen, opetuksen sekä vapaa-aikatoimen tulosalueiden osalta toiminnalliset tavoitteet ja mittarit. Talousarvio 2027 on laadittu kattamaan palvelujen järjestäminen nykyisen palveluverkon mukaisesti. Talousarvio on laadittava siten, että lakisääteiset palvelut pystytään asianmukaisesti järjestämään. Koko sivistystoimen arvioidut tuotot vuoden 2027 talousarviossa ovat 8,1 % suuremmat kuin vuonna 2026. Tämä johtuu pääasiassa kotikuntakorvausten ja myyntituottojen (kunnat) arvioidusta noususta. Sivistystoimen toimintakulujen arvioitu nousu on 6,3 %. Nousu johtuu pääasiassa sisäisten vuokrien 17,3 % noususta. Talousarvioesitys sisältää myös palkankorotuksen 2,8 %.

Sisäisten vuokrien nousu vuodelle 2027 on 681 454 €. Tämä nostaa sivistystoimen menoja samoin kuin yksikköhintoja.

Koko toimialan tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluja varhaiskasvatuksen, opetustoimen sekä vapaa-aikatoimen alalla kunnan myöntämien resurssien puitteissa. Hallinnon tulosalue osallistuu kaikkien tulosalueiden toiminnan johtamiseen ja kehittämiseen. Toimialalla pyritään entistä enemmän yhteistyöhön eri sektoreiden välillä toiminnan ja palvelujen kehittämiseksi.

Sivistyspalveluiden hallinto huolehtii sivistyslautakunnan ja sen jaostojen hallinnosta. Hallinnon vastuulla ovat mm. sivistyspalveluiden asia- ja tiedonhallinta, arkistointi, esityslistat, pöytäkirjat, päätösten täytäntöönpano, hankkeiden hallinnointi ja seuranta, asiakaspalvelu, oppilasrekisterin ylläpito ja valtakunnallisten VARDA- ja KOSKI-tietovarantojen edellyttämät tehtävät, koulukuljetusten järjestäminen, oppivelvollisuuden seuranta (Valpasrekisteri), koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan hallintotehtävät, sekä yhdyspinnat ylikunnallisissa asioissa sekä hyvinvointialueen kanssa.

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävä on jatkuvaa kehittämistyötä erilaisissa verkostoissa, jatkuvasti muuttuvan lainsäädännön seurannassa ja muutosten täytäntöönpanossa, hankerahoitusmahdollisuuksien seurantaa ja rahoitusten hakemista, kehittämishankkeiden koordinointia, yhteistyön rakentamista ja mahdollisuuksien kartoittamista eri toimijoiden välillä, uudistusprosessien johtamista sekä toimintakokonaisuuden hallintaa ja johtamista, jotta yli hallintokuntarajojen ulottuvat palvelut ja prosessit saadaan toteutettua sekä toiminnallisesti järkevällä että kustannustehokkaalla tavalla. Sivistyksen toimialan yhteistyö muiden toimijoiden, esimerkiksi muiden viranomaisten, kolmannen sektorin sekä kuntien kesken jatkuu talousarviovuonna 2027. Sivistystoimen yhteistyön kehittämistä ja vahvistamista jatketaan erityisesti myös hyvinvointialueen kanssa.

Lasten määrän väheneminen on huomioitu varhaiskasvatuksen palvelutarpeessa. Varhaiskasvatuksen talousarviossa on vähennetty 1,5 henkilötyövuotta vuodesta 2026. Tämä ei tarkoita henkilöstön suoraa vähentämistä, vaan uutta henkilöstöä ei palkata koko vuodeksi, jos tarvetta ei ole. Tilanne vuoden aikana voi kuitenkin muuttua, jos lapsimäärä varhaiskasvatuksessa lisääntyy.

Laurin koulun yhtenäiskoulun ja Mynämäen lukion urheilulinjat jatkavat elokuussa 2027 kahdella ikäluokalla. Tämän toivotaan paitsi lisäävän lukion vetovoimaa myös omalta osaltaan tukevan liikunnallisen elämäntavan kehittymistä osana perusopetusta. Urheilulinjat myös auttavat oppilaita ja opiskelijoita yhdistämään urheilun ja koulunkäynnin.

Sivistystoimeen kohdennetut hankerahoitukset ovat vähentyneet aikaisemmasta. Sivistystoimi on kuitenkin saanut hankeavustuksia ja jatkaa toiminnan kehittämistä hankkeiden avulla. Myös uusia tulevia hankerahoituksia seurataan ja niitä haetaan, mikäli ne sopivat toimintaan. Sivistystoimi osallistuu tulevinakin vuosina omiin kehittämishankkeisiin, sekä useiden kuntien yhteisiin hankkeisiin. Mynämäki, Masku ja Nousiainen ovat saaneet valtionavustusta perusopetuksen yhteistyön kehittämishankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on koota kattavasti kolmen kunnan yhteistyömahdollisuuksia perusopetuksessa sekä koulukuljetuksissa. Hanke kestää 31.7.2028 asti.

Vapaa-aikapalveluissa hankeavustukset mahdollistavat määräaikaisten henkilöstöresurssien kohdentamisen muun muassa kouluikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen. Esimerkkejä tällaisista hankkeista ovat Harrastamisen Suomen malli, Suomi liikkeelle -ohjelman hankkeet, kirjaston kehittämisavustus sekä uimataidon vahvistamiseen suunnatut hankkeet. Hankeavustukset huomioidaan talousarviossa sekä tuloina että menoina.

Hyvinvointifoorumi kokoontuu vuosittain kevät- ja syyskaudella. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehittämistyötä ohjaavat uuden hyvinvointisuunnitelman tavoitteet. Hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvoinnin vuosiraportti otetaan huomioon myös talousarvion valmistelussa ja päätöksenteossa.

Mynämäen kunta on vuoden 2025 alusta delegoinut lain mukaiset maahanmuuton ja kotoutumisen viranomaistehtävät sopimuksen myötä Raision kaupungin TE-palveluille. Sopimus jatkuu edelleen vuonna 2027.

Työvoiman ulkopuoliset maahanmuuton ja kotoutumisen lakisääteiset virkatehtävät tuotetaan yhteistoimintasopimuksen perusteella Raision kaupungissa. Talouden ja toiminnan seuranta jatkuu sivistyslautakunnan alaisuudessa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä ja tavoitteena on varhaiskasvatuslain velvoitteiden täyttäminen sekä perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen. Lisäksi toimintaa ohjaavat sivistyslautakunnan päätökset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmista ja asiakasmaksuista. Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Laadukas varhaiskasvatus on merkittävä tekijä varhaisen tuen mahdollistamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa ja palvelusetelillä. Luontopäiväkodin toiminta jatkuu Vaahteramäen kota-/parakkimetsikössä. Ilta- ja viikonloppuhoito sekä tarvittaessa yöhoito järjestetään Pikkulaurissa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa, Mietoisten alueella lasten määrän mukaan Tavastilan koululla olevassa esiopetusyksikössä tai Hiirenkorvan päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmät muodostetaan siten, että lasten pedagoginen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelma toteutuu, mutta myös siten, että taloudelliset ja toiminnalliset resurssit huomioidaan.

Suunnitelmakauden toiminnallisena tavoitteena varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on vahvistaa hyvinvointia ja yhteisöllistä arkea. Henkilöstö osallistuu aktiivisesti arviointiin ja kehittämistyöhön mm. tuomalla esiin arjen näkökulmia säännöllisesti pidettävissä palavereissa ja ns. peda-kahviloissa, Valssi-laadunarviointijärjestelmä on käytössä. Lisäksi kaksi kertaa vuodessa järjestetään henkilöstölle kehittämis- ja arviointipäivät. Lapset ja huoltajat osallistuvat toiminnan kehittämiseen ja arviointiin kaikissa päiväkodeissa. Esihenkilöille järjestetään johtamiskoulutusta yhteistyössä Nousiaisten, Maskun ja Ruskon kuntien kanssa.

Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkotien henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Tämä pitää huomioida uusia henkilöitä palkattaessa, vaikka talousarvion palkkakuluihin sitä ei ole huomioitu.

Lasten yksityisen hoidon tuen kuntalisää esitetään edelleen maksettavaksi Kelan kautta. Mynämäen perheillä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuspaikka muusta Turun seudun kunnasta seutukunnan ostopalvelusopimuksen mukaisesti, samoin muut voivat ostaa paikkoja Mynämäestä. Varhaiskasvatuspaikan ostaminen/myyminen harkitaan tapauskohtaisesti riippuen kunnan omien paikkojen riittävyydestä.

Opetustoimi

Opetus- ja kasvatustyön paikalliset tavoitteet on kirjattu opetussuunnitelmaan ja sitä täydentäviin työsuunnitelmiin, sekä toimintaa ohjaavaan opetustoimen

lainsäädäntöön. Yhteistyö Mynämäen vapaa-aika- ja kulttuuritoimen sekä varhaiskasvatuksen kanssa edistää laadukkaan perusopetuksen toteutumista.

Valtakunnan tasolla on herännyt huolta siitä, että koulutuksellinen tasa-arvo ja oppimistulokset ovat heikentyneet, oppilaiden väliset erot osaamisessa ja hyvinvoinnissa ovat heikentyneet. Myös kouluissa annetuissa arvosanoissa on tapahtunut inflaatiota ja samalla osaamistasolla olevat oppilaat voivat eri kouluissa saada hyvin erilaisia arvosanoja. Tätä taustaa vasten perusopetuksen arviointia täsmennetään lakimuutoksin. Uudistuksen tavoitteena on mm. yhtenäistää arvioinnin ja opinnoissa etenemisen menettelyt sekä arviointia siten, että oppilaan oppimista ja osaamista arvioitaisiin suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin ja niistä johdettuihin arviointikriteereihin.

Lakimuutos edellyttää opetussuunnitelman perusteiden uudistamista siten, että oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit määritellään kansallisesti yhdenmukaisesti vuosiluokittain. Lakimuutokset tulevat voimaan porrastetusti 1.8.2027 ja 1.8.2028. Opetushallitus muuttaa valtakunnallisesti opetussuunnitelmien perusteet hyväksytyn lain mukaisiksi siten, että ne annetaan 31.10.2027 mennessä. Paikalliset opetussuunnitelmat otettaisiin käyttöön 1.8.2028 alkaen käyttöön esi- ja perusopetuksessa. Uudistus tarkoittaa kunnan tasolla sitä, että uudistustyötä tehdään ja henkilöstöä tulee kouluttaa muutokseen lukuvuoden 2027–2028 aikana.

Lukion urheilulinjan ja yhtenäiskoulun liikuntapainotteisen luokan jatkaminen ja kehittäminen jatkuu vuoden 2027 aikana. Lukuvuoden 2027–2028 aikana liikuntapainotteisella luokalla opiskelee kaksi ikäluokkaa. Urheilulinja ja liikuntaluokkatoiminta lisäävät kustannuksia, mutta oppilaista ja opiskelijoista tulevat valtionosuudet ovat kokonaisuudessaan suuremmat kuin kulut. Lisäksi toiminta lisää kunnan vetovoimaa.

Opetustoimi on mahdollisuuksien mukaan mukana monikunnallisissa hankkeissa. Vuonna 2027 hanketoimintoja jatketaan, mikäli uusia hankerahoituksia myönnetään. Opetustoimi hakee myös omia hankerahoituksia mahdollisuuksien mukaan Mynämäen opetustoimeen sopivien hankekokonaisuuksien osalta, sekä on mukana kuntarajat ylittävissä hauissa.

Perusopetuksessa on käynnissä oppilaiden uimataitoa vahvistava hanke. Uutena hankkeena syksyllä 2026 käynnistyy Mynämäen, Maskun ja Nousiaisten perusopetuksen yhteinen yhteistyötä kehittävä hanke. Hankkeen tavoitteena on saada erilaisia vaihtoehtoja yhteistyön tiivistämiseen perusopetuksen järjestämisessä, esimerkiksi erityisluokkaopetuksessa. Hanke on kaksivuotinen.

Laurin yhtenäiskoulun saneeraushankkeen viimeinen vaihe valmistuu vuoden 2027 alussa. Liikuntasalin valmistuttua kunnassa on hyvät liikunta- ja kokoontumismahdollisuudet Laurin yhtenäiskoulun tiloissa.

Täydennyskoulutukseen suhtaudutaan myönteisesti ja opetustoimen henkilöstöä kannustetaan osallistumaan koulutuksiin ja hyödyntämään esimerkiksi Eduhousen koulutuksia. Käynnissä olevat hankkeet lisäävät henkilöstön koulutustarjontaa. Osa opettajien virka- ja työehtosopimuksen mukaisista koulutuspäivistä järjestetään kaikille kunnan opettajille yhteisesti ajankohtaisten teemojen mukaisesti.

Oppilaiden TVT-taitoja kehitetään strategian mukaisesti. 4.- ja 7.-luokkalaisille on jaettu jo syksystä 2019 alkaen henkilökohtaiseen käyttöön Chrome-bookit. Toiminta jatkuu edelleen tulevina vuosina TVT-strategian mukaisesti. Talousarviossa on varattu tämän toteuttamiseksi vuosittainen rahoitus.

Talousarvion laadintahetken mukaisen tiedon mukaan vuonna 2025 syntyneiden lasten ikäluokan koko on 50 lasta. Mikäli lapsimäärä ei tulevina vuosina muuttoliikkeen myötä lisäänny, tämä tarkoittaisi laskennallisesti 2–3 luokkaa vuoden 2032 koulutulokkaissa. Tilannetta on seurattava aktiivisesti ja samalla myös tarkasteltava palveluverkon rakennetta.

Mynämäen lukiossa on tällä hetkellä 148 opiskelijaa. Tavoitteena on nostaa opiskelijamäärä lähivuosina 160–180 opiskelijaan. Opiskelijamäärän kasvattaminen noin 10–30 opiskelijalla lisäisi valtionosuusrahoitusta merkittävästi, mutta nostaa lukiokoulutuksen käyttömenoja vain vähän, eikä juurikaan kasvata palkkakustannuksia.

Opiskelijamäärän nostaminen on haasteellista, koska kunnan nuorten määrä ja syntyvyys on laskussa. Tällä hetkellä Laurin koulun yhdeksäsluokkalaisten määrä on noin 80 oppilasta. Tästä määrästä noin puolet hakeutuu lukioon. Voidaan karkeasti laskea, että lukioon hakeutuneiden määrä on puolet ikäluokasta. Jotta Mynämäen lukion opiskelijamäärä pysyisi noin 150–160 opiskelijassa, vaatisi tämä opiskelijoita myös muista kunnista. Esimerkiksi tiivis markkinointi Maskun, Raision ja Turun suuntaan ja paremmat kuljetusyhteydet Vehmaan ja Taivassalon suuntaan olisivat keinoja tähän.

Urheilulinjan lisäksi toinen lukion tärkeä vetovoimatekijä on "Turvallisesti liikenteessä" -kurssi, jossa opiskelija voi suorittaa henkilöauton ajokorttitutkinnon. Toimintaa jatketaan myös talousarviovuonna 2027.

Lukion suurin menoerä ovat henkilöstömenot. Toisaalta lukiossa ja perusopetuksessa on yhteisiä opettajia, jotka mahdollistavat henkilöstöresurssin tehokkaan käytön. Oppivelvollisuuslaki edellyttää koulutuksen järjestäjältä ilmaisia oppimateriaaleja: esimerkiksi tietokoneet (leasing), digitaalisia lisenssejä (esim. laskimet), muita opetuksessa käytettäviä välineitä sekä opinto-ohjausta ja erityisopetusta. Kiinteistö- ja ravitsemuskulut muodostavat noin 25 % budjetista. Paperiset oppikirjat tulevat ajan mittaan digitaalisia materiaaleja edullisemmaksi, sillä niiden kierrätysväli on 4–8 vuotta. Opintoretkiä on karsittu kustannussäästöjen vuoksi, mutta opetussuunnitelmaan kiinteästi kuuluvat ja lukion vetovoimaa ylläpitävät retket toteutetaan edelleen.

Erillishankkeet ja tulevaisuuden näkymät lukiossa:

- ***Kansainvälisyystoiminta:*** *Lukion Erasmus+ -akkreditointi takaa Opetushallituksen myöntämän kv-rahoituksen vuoteen 2027 asti (vuodelle 2027 rahoitus on n. 34 000 €). Rahoitukselle haetaan jatkoa komission vuosien 2028–2034 linjausten varmistuttua.*
- ***Aikuislukio (2027–2028):*** *Suunnitteilla oleva aikuislukion opetussuunnitelma toisi opintoihin joustavuutta ja mahdollistaisi keskeytyneiden opintojen loppuunsaattamisen. Se tarjoaisi myös kuntalaisille mahdollisuuden maksullisiin aineopintoihin, mikä auttaa turvaamaan ja jopa laajentamaan lukion nykyistä kielitarjontaa.*

- ***Tulevat lakimuutokset:*** *Taito- ja taideaineiden ylioppilaskirjoitusten ulottaminen musiikkiin, kuvataiteeseen ja liikuntaan (syksystä 2029 alkaen) tulee lisäämään kustannuksia. Menojen hillitsemiseksi Mynämäen lukio pyrkii tekemään asiassa seutukunnallista yhteistyötä.*

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

Tulosalue tuottaa hyvinvointia edistäviä vapaa-aikapalveluita kunnassa. Palvelut tuotetaan olevien resurssien puitteissa hyödyntäen aktiivista alueellista ja seudullista yhteistyötä. Toiminta perustuu kuntastrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan.

Suunnitelmakaudella vapaa-aikapalveluissa panostetaan erityisesti koululaisten loma-ajan sekä muun lasten ja nuorten vapaa-ajan palveluiden tuottamiseen. Toinen suunnitelmakauden kehityskohde on järjestöyhteistyö.

Kulttuuritoiminnan tavoitteena tulevana suunnitelmakautena on taiteen ja kulttuuriin edistäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuurissa panostetaan perinnetoimintaan, kotiseututyöhön sekä taide- ja kulttuurikasvatukseen.

Museo- ja kotiseutuarkistotyön painopisteenä on museonkehittämissuunnitelman laatiminen ja museoesineistön inventointi ja luettelointi. Mynämäen museoiden toiminta kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin ja yksittäisten kuntalaisten kanssa.

Kirjastotoiminnan tulevan suunnitelmakauden pääpaino on lukutaito- ja demokratian edistämistyössä. Erityisesti panostetaan koulun ja kirjaston yhteistyöhön.

Nuorten palveluissa panostetaan avoimen toiminnan tuottamiseen. Nuorisotalotoiminnan sisältöä vahvistetaan mm. eri liikunta-, harraste-, päihde- ja teemakampanjoiden muodossa. Lisäksi kehitetään koululaisten loma-ajantoiminnan palveluita. Nuorten työpajan toimintaedellytyksiä kehitetään muuttuvassa toimintakentässä ja tuodaan näkyvämmäksi vaihtoehdoksi nuorille.

Liikuntapalvelut toteuttavat kunnan strategiaa edistämällä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja osallisuutta. Painopisteenä ovat ennaltaehkäisevät, saavutettavat ja eri ikäryhmille suunnatut liikuntapalvelut. Toiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa. Järjestöjen toimintaa tuetaan avustuksilla, tilojen käytöllä sekä kumppanuusyhteistyöllä, jotta kuntalaisille voidaan tarjota monipuolisia liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Valtakunnallisia ja alueellisia kampanjoita hyödynnetään kuntalaisten arkiaktiivisuuden lisäämiseksi ja kunnan strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi. Uimahallin käyttöastetta kasvatetaan monipuolistamalla palvelutarjontaa, lisäämällä kohdennettua ohjausta eri ikäryhmille sekä tukemalla lasten ja nuorten uimataidon kehitystä.

Ehkäisevää päihdetyötä edistetään toimintasuunnitelman mukaisesti sekä tiivistetään kuntaverkoston ja hyvinvointialueen yhteistyötä. Talouskauden aikana tehdään uusi ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, jossa huomioidaan selkeämmin tiedolla johtamisen näkökulma.

Toimintaan kohdistuvat keskeiset riskit taloussuunnitelmakaudella

Suurimpana riskinä voidaan nähdä toiminnan rahoituksen muutokset, yleinen hintojen nousu ja palvelujen käyttäjien väheneminen. Valtionosuuksista merkittävä osa on lapsimäärään sidottuja ja näin ollen lapsi- ja oppilasmäärän väheneminen lisää lapsi- ja oppilaskohtaisia kustannuksia ja valtionosuudet pienenevät. Tämä tarkoittaa kunnan omarahoitusosuuden suurenemista. Kokonaisuus on haasteellinen, jos taloudellinen liikkumavara on vähäistä. Tämä aiheuttaa painetta sopeuttaa palveluja käyttäjämääriä vastaaviksi. Palvelujen tarvetarkastelussa tulee palvelujen sisällöllisen laadun säilyttämisen olla keskiössä.

Pätevän henkilöstön saaminen erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien saatavuudessa on riskitekijä. Toisaalta vaikka vuoden 2030 uudet henkilöstövaatimukset lisäävät korkeakoulutetun henkilöstön määrää, voinee lapsimäärien väheneminen lieventää hieman vajetta.

Vuoden 2027 eduskuntavaalien jälkeen sivistystoimeen voi kohdistua valtakunnallisia muutoksia, joita ei talousarvion laadintahetkellä voi ennakoida. Muutokset voivat vaikuttaa sekä toimintaan että rahoitukseen.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

50 SIVISTYSLAUTAKUNTA **Ulkoiset + sisäiset**	**TP 2025**	**MTA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot					
Myyntituotot	793 928	742 000	847 111	847 111	847 111
Maksutuotot	287 809	307 500	306 000	306 000	306 000
Tuet ja avustukset	436 074	333 000	345 500	348 500	348 500
Muut toimintatuotot	22 548	10 100	7 100	7 100	7 100
Toimintatuotot	**1 540 359**	**1 392 600**	**1 505 711**	**1 508 711**	**1 508 711**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-10 838 909	-11 442 983	-11 796 907	-12 010 240	-12 296 932
Palkat ja palkkiot	-8 782 853	-9 273 673	-9 671 375	-9 848 207	-10 085 599
Henkilösivukulut	-2 056 056	-2 169 310	-2 125 532	-2 162 033	-2 211 333
Eläkekulut	-1 731 628	-1 835 570	-1 792 757	-1 823 201	-1 864 323
Muut henkilösivukulut	-324 428	-333 740	-332 775	-338 832	-347 010
Palvelujen ostot	-3 798 026	-4 239 047	-4 387 062	-4 387 062	-4 387 062
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-398 029	-462 365	-450 696	-450 696	-450 696
Avustukset	-269 720	-286 600	-286 000	-286 000	-286 000
Muut toimintakulut	-2 685 642	-2 723 087	-3 333 825	-3 333 825	-3 333 825
Toimintakulut	**-17 990 325**	**-19 154 082**	**-20 254 490**	**-20 467 823**	**-20 754 515**
Toimintakate	**-16 449 966**	**-17 761 482**	**-18 748 779**	**-18 959 112**	**-19 245 804**
Sisäiset					
Toimintatuotot	**11 560**	**0**	**8 739**	**8 739**	**8 739**
Toimintakulut	**-3 691 023**	**-3 928 196**	**-4 600 911**	**-4 600 911**	**-4 600 911**

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Sivistystoimi edistää toiminnallaan kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden terveyttä, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia - Hyödynnetään hankkeista saatavia koulutus- ja kehittämismahdollisuuksia - Kannustetaan henkilöstöä osallistumaan Eduhousen koulutuksiin - Osallistetaan yhteiseen toimintaan kunnassa ja työyhteisöissä: Säännölliset kokoukset ja tapaamiset - Tyytyväisyyskyselyiden keskiarvo vähintään hyvä Lisätään lasten, nuorten ja kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua sivistystoimen palveluihin ja sen kehittämiseen. Sivistystoimi kannustaa toiminnassaan kuntalaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen luomalla mahdollisuuksia monipuoliseen liikkumiseen Lasten tunnekasvatuksen vahvistaminen ja lasten tunnetaitojen lisääminen	Hyvinvointia kuvaavien dokumenttien (hyvinvointisuunnitelmat ja -kertomukset ja hyvinvoinnin vuosiraportit) toteutumat Tyytyväisyys- ja toimintakyselyjen tulokset vähintään hyvät Hankkeiden lukumäärä Kehityskeskustelujen toteuma 100 % Järjestettyjen kokoontumisien ja toimien toteuma (esim. hyvinvointifoorumi, kuntalaistilaisuudet, sivistystoimen työyhteisöjen säännölliset kokoukset, oppilaskunnat, vaikuttamiselimet) Sivistystoimen järjestämiin tapahtumiin, kerhoihin, harrastuksiin ja muihin toimintoihin osallistuneiden määrä. Mittari: Osallistujamäärät ja kuntalaisille järjestettyjen toiminta/tapahtumaviikkojen määrät Eri-ikäisille kuntalaisille järjestettävät liikuntaan kannustavat toimien ja ohjelmien lukumäärä ja tavoitettavuus Kaikissa varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä on käytössä jokin tunnekasvatus- menetelmä, tavoite 100 %	
Elinvoimaisten yritysten Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**

Sivistystoimi lisää Mynämäen tunnettavuutta ja houkuttelevuutta kehittämällä ja tuomalla esille omaa toimintaansa. Hyödynnetään hankkeista saatavia koulutus- ja kehittämismahdollisuuksia. Asukasmarkkinoinnissa hyödynnetään sivistystoimen palveluiden monipuolista tarjontaa. Sivistystoimen ja yrittäjien yhteistyötä jatketaan Laadukkaat sivistyspalvelut antavat mahdollisuuden kuntalaisten hyvään arkeen.	Lehtijuttujen lukumäärä Somenäkyvyys toimialan kanavissa vähintään vuoden 2026 tasolla (tasotarkistus joulukuussa 1.12.2026) Yrittäjäyhteistyön- ja projektien lukumäärä vähintään neljä /vuosi. Hankkeiden lukumäärä Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys vastaa tarvetta.	
Lumoavan luonnon ja vastuullisten edelläkävijöiden Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Sivistystoimi huomioi toiminnassaan ympäristön ja luonnon Sivistystoimi tuottaa ilmasto- ja ympäristöohjelmaa tukevaa toimintaa (esim. ympäristökasvatus)	Kehittämishankkeet erillisrahoituksella Ilmasto- ja ympäristöohjelmaa tukevien toimintojen määrä vähintään vuoden 2026 tasolla. Vihreä Lippu- ja luontopäiväkotitoiminta jatkuu	

Suoritteet ja tunnusluvut

500 Sivistystoimen hallinto

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Suoritteet					
lautakunnan kokoukset	10	11	11	11	11
Tunnusluvut					
€/asukas	13	29	33	33	34
Maahanmuutto- ja kot. €/as		3	4	4	4

505 Varhaiskasvatus

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Suoritteet					
Päiväkodit:					
-kokopäivä	239	240	235	235	235
-osapäivä	24	50	50	50	50
-esiopetus	60	60	60	60	60
Perhepäivähoito					
Palveluseteli	59	55	55	55	55
Ostopalvelupäivähoito	1	1	1	1	1
Ostopalvelu/esiopetus	7	7	7	7	7
Muu päivähoito:					
kotihoidontuki/perheet	46	45	45	45	45
Tunnusluvut					
€ / hoitopaikka					
Päiväkotihoito	14 456	15 212	16 431	16 431	16 431
Esiopetus	7 665	8 106	10 345	10 345	10 345
Perhepäivähoito					
Palveluseteli	11 522	13 090	13 454	13 454	13 454
Kotihoidontuki, €/perhe	3 966	4 111	4 111	4 111	4 111

lisäksi vanhat, perhepäivähoidon eläkemenoperusteiset eläkemaksut 42 042 €

510 Opetustoimi

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Suoritteet					
kouluja	6	6	6	6	6
oppilaita/perusopetus	726	727	700	663	645
aloituspaikkoja/lukio	70	70	70	70	70
opiskelijoita/lukio	153	170	170	170	170
muista kunnista*(lukio+perusopetus)*	70	50	50	50	50
ap-ip-asiakkaat	51	60	60	60	60
Tunnusluvut*					
€/oppilas (perusopetus)	11 557	12 120	13 501	14 473	15 111
€/opiskelija (lukio)	9 647	8 861	9 018	9 160	9 305
€/ap-ip-asiakas	2 921	2 969	2 757	2 828	2 901

*09/ 2026 tilanteen oppilas/opiskelijamäärän mukaan ja uusin oppilasmääräennuste huomioiden

Perusopetuksen koulukohtaiset yksikkökustannukset/oppilas ja oppilasmäärä

	TP 2025	oppilasmäärä	**TA 2026**	oppilasmäärä	**TA 2027**	oppilasmäärä
Aseman koulu	11 628	38	12 769	38	12 667	39
Karjalan koulu	14 103	52	13 225	52	14 822	49
Laurin koulu*	10 762	504	11 530	507	12 994	494
Leinikki	12 619	17		15	20 783	12
Tavastilan koulu	13 196	80	13 965	80	16 230	73
Pyhän koulu	13 970	35	15 468	35	15 954	33
ap/ip-asiakkaat	2 921	51	2 969	60	2 757	60

Laurin ja Tavastilan kouluissa erityisluokkia, jotka nostavat yksikkökustannuksia.
Sisäisten vuokrien uusi laskentatapa ja vuokrien nousu vaikuttaa nousevasti yksikkökohtaisiin kustannuksiin.

530 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

	TP 2025	**MTA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Suoritteet					
nuorisotiloja	2	2	2	2	2
nuorisotilakävijöitä	4 010	5 000	5 100	5 000	5 000
Kävijät uimahalli+pacesali*	16 130	18 000	18 000	18 000	18 000
kävijät kuntosalit	13 251	13 000	13 000	13 000	13 000
liikuntatilat	11	11	11	11	11
kirjastot	2	2	2	2	2
museot	4	4	4	4	4
palvelutunnit (kult.yht.)	5050	6 770	6700	6700	6700
kävijät (kult.yhd.)	32 000	39 000	39 000	40 000	40 000
Tunnusluvut					
nuorisotyö €/asukas**	41	50	56	46	48
liikunta €/asukas	38	44	40	41	43
Uimahalli €/asukas	29		31	33	33
kirjasto €/asukas	53	45	58	57	59
kulttuuri €/asukas	6	5	8	9	9

*sis. Mynämäen eskari- ja koululaisuinnit ja ulkopaikkakuntalaiset.
** sis. avoimen nuorisotyön, etsivä nuorisotyön, nuorten pajatoiminnan sekä nuorten työllistämisen kokonaisuudet

Henkilöstö

500 Sivistystoimen hallinto

	TP 2025	**MTA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
sivistysjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
toimistosihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Yhteensä	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**

501 Varhaiskasvatus

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
varhaiskasvatusjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
toimistosihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
päiväkodinjohtaja	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
varhaiskasvatuksen opettaja	26,0	20,0	21,5	25,0	28,0
varhaiskasvatuksen sosionomi	3,0	2,0	2,0	3,0	3,0
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	29,0	33,5	30,5	26,0	23,0
päiväkotiapulainen	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
erityisavustaja	6,5	5,5	5,5	5,5	5,5
varahenkilö	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
koulunkäynninohjaaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
perhepäivähoitaja	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	**79,6**	**75,1**	**73,6**	**73,6**	**73,6**

510 Opetustoimi

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
erityisluokanopettaja	12,0	10,0	9,0	9,0	9,0
erityisopettaja	3,0	6,0	6,0	6,0	6,0
koulusihteeri	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
lehtori	26,0	23,0	21,0	23,0	23,0
luokanopettaja	23,0	23,0	22,0	22,0	22,0
koulunkäynninohjaaja**	29,0	27,0	27,0	27,0	27,0
rehtori	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
luokanopettaja-rehtori	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
apulaisrehtori	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
pedagoginen TVT-asiantuntija*	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
kouluvalmentaja		1,0			
tuntiopettaja*	10,0	14,0	18,0	16,0	16,0
aamu- ja iltapäivätoiminta **	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Yhteensä	**115,0**	**116,0**	**115,0**	**115,0**	**115,0**

HUOM! Opettajista ja koulunkäynninohjaajista noin 6 ovat muilta kunnilta laskutettavassa toiminnassa

*pedagoginen TVT-asiantuntija on opetustoimen, varhaiskasvatuksen ja sivistyksen hallinnon yhteinen

** 10 koulunkäynninohjaajaa ovat yhdistelmätyöntekijöitä (koulu-ap/ip)

530 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
kulttuuripäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
kirjastovirkailija	3,0	3,0	3,0	3,5	3,5
museonhoitaja*	0,0	0,2	0,2	0,5	0,5
hyvinvointipäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
vapaa-aikaohjaaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
ohjaaja nuorisotilat**	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
uimahallin valvoja	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
ikäihmisten vapaa-aikakoordinaattori***		1,0	0,5	0,5	0,5
koulunuorisotyöntekijä/HSM****			1,0	1,0	1,0
nuorten työpajaohjaaja	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	**11,0**	**12,5**	**12,7**	**13,5**	**13,5**

* ehdollinen + 0,3: haetaan ulkopuolista rahoitusta

** sisällytetty yhteistoimintasopimuksen kuluihin

*** kh 4.11.2024: hankerahoituskausi 2023-2026, jatkoaika myönnetty 31.7.2027 (hankerahoitteinen)

**** hankerahoitus 2026–2027 Nuorisotyön koordinaattori/harrastamisen Suomen malli, vuodesta 2028 vakituinen nuorisotyö 1 htv

4.5 Tekninen lautakunta

Toimielin **Tekninen lautakunta**

Toimiala **Tekninen toimiala**

Tilivelvolliset Tekninen johtaja Jaakko Kurvinen

Toiminta-ajatus

Tekninen toimiala vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, infran suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, tilahallinnosta, kiinteistöjen hoidosta, puhtaanapito- ja ruokapalveluista, rakennusvalvonnasta ja ympäristönsuojelusta. Myös joukkoliikenne ja talkooavustukset sisältyvät teknisen toimialaan.

Toimialan tavoitteena on tuottaa laadukkaita, turvallisia ja kustannustehokkaita palveluja, sekä ylläpitää ja kehittää kunnan infrastruktuuria, tiloja ja ympäristöä kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Toiminnalla luodaan edellytyksiä kunnan elinvoimalle, viihtyisyydelle, turvallisuudelle sekä kestävälle kasvulle.

Tilalaitos vastaa kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta, tilahallinnosta, puhtaanapito- ja ruokapalveluista.

Infran tulosalue vastaa yleisten alueiden, katujen ja väylien, urheilukenttien sekä kunnan metsien hoidosta ja ylläpidosta. Tulosalue sisältää yksityisteiden avustusmäärärahat.

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävänä on tuottaa rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelupalveluja ja valvoa kaavojen, rakentamisen ja ympäristönsuojelun säädösten noudattamista. Tehtävänä on myös huolehtia rakentamista, ympäristöä ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin liittyvästä ennakko-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta sekä lisäksi osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siltä osin, kun niistä on säädetty.

Toiminta suunnitelmakaudella 2027–2029

Teknisen toimialan tavoitteena on kunnan kiinteistöomaisuuden tehokas hallinta laadittavan kiinteistöstrategian pohjalta digitaalisia palveluita hyödyntäen. Energian ja tilojen käytön tehostaminen ovat suunnitelmakauden keskeisimmät kehityskohteet. Tavoitteena on edistää tarpeettomien tilojen realisointia, jotta tyhjistä kiinteistöistä ei aiheutuisi kunnalle ylimääräisiä kuluja.

Kunnan heikon taloustilanteen jatkuessa kiinnitetään erityistä huomiota palveluiden kustannustehokkaaseen toteuttamiseen. Investoinnit on karsittu minimiin.

Jatkuvina toimenpiteinä tehostetaan organisaation sisäistä yhteistyötä ja tiedottamista. Kehitetään investointien ja kunnossapitoprojektien prosesseja (laatu, aikataulu ja kustannustehokkuus). Hyödynnetään sähköisiä kiinteistönpito-ohjelmia.

Vuonna 2027 yhtenä toiminnan painopisteistä ovat sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen liittyvien muutosten huomiointi teknisen toimialan toiminnoissa ja taloudessa. Yhtiöittäminen ei vaikuta teknisen toimialan henkilöstötarpeeseen. Kunta tulee myymään teknisen toimen palveluita kiinteistöyhtiölle.

Tilalaitos

Tilalaitoksen tavoitteena on pitää kunnan toimitilat turvallisina ja terveellisinä energia- ja kustannustehokkaasti, sekä säilyttää käyttöomaisuuden arvo.

Hyödynnetään paremmin tilatietojärjestelmää ja kiinteistöjen sähköistä huoltokirjaohjelmaa. Kunnan kiinteistöille laaditaan kiinteistöstrategia, jonka noudattamiseen sitoudutaan.

Tilojen korjauksiin ja kunnossapitoon sekä energiatehokkuuteen panostetaan talousarvion puitteissa. Pyritään hidastamaan korjausvelan syntymistä. Kiinteistöautomaation hyödyntämistä lisätään.

Tilojen käyttöastetta pyritään nostamaan. Kunnan ydintoimintaan kuulumattomien sekä vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen realisointia tehostetaan yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Ruokapalveluiden suoritehintaa nostaa lapsimäärän väheneminen, elintarvikkeiden hinnannousu ja palkankorotukset. Nykyisellä palveluverkkorakenteella on vaikeaa toimia kustannustehokkaasti.

Tilojen siivous toteutetaan kustannustehokkaasti, ympäristövaikutukset huomioiden.

Infra

Tulosalue järjestää palvelut katujen, väylien, puistojen, urheilukenttien ja muiden yleisten alueiden rakentamiseen, kunnossapitoon ja hoitoon.

Infraomaisuutta ylläpidetään vähintään nykyisellä palvelu- ja hoitotasolla. Osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä, suurempia katualueinvestointeja ei toteuteta vuonna 2027.

Kunnan leikkipuistoverkostoa kehitetään leikkipuistoselvityksen mukaisesti ja leikkipaikkojen turvallisuutta parannetaan.

Kunnan kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma valmistuu vuoden 2026 aikana. Ohjelmassa esitettyjä toimenpiteitä toteutetaan suunnitelmallisesti. Jalankulku- ja pyöräilyverkoston turvallisuutta, jatkuvuutta ja saavutettavuutta parannetaan yhteistyössä elinvoimakeskuksen kanssa.

Katuvaloinvestointien vaikuttavuus- ja turvallisuusarviointia varten luodaan kriteeristö, jossa huomioidaan voimassa oleva liikenneturvallisuussuunnitelma.

Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi

Rakentamislaki muutti lupajärjestelmää vuoden 2025 alusta alkaen ja lupamäärät ovat vähentyneet merkittävästi. Lupamäärien arvioidaan säilyvän vuonna 2027 pääosin vuoden 2026 tasolla.

Vuonna 2027 rakennusvalvonnan painopisteenä on valmistautuminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYHTI) käyttöönottoon. Tavoitteena on varmistaa, että tietoaineistot, toimintaprosessit ja tietojärjestelmät ovat valmiita valtakunnalliseen tiedonsiirtoon viimeistään vuoden 2029 alusta alkaen. Tämä edellyttää ohjelmistopäivityksiä ja henkilöstön kouluttautumista. Tähän on varauduttu rakennusvalvonnan taloussuunnittelussa huomioimalla ohjelmistojen kehitykseen ja versiopäivityksiin liittyvät ylimääräiset maksut. Uuden paikkatieto-ohjelman käyttöönotto tehdään viimeistään alkuvuoden aikana.

Mynämäen kunta tuottaa ympäristönsuojelun viranhaltijapalvelun Ruskon ja Nousiaisten alueella. Ympäristönsuojelun yhteistoimintasopimuksen mukainen Mynämäen kunnan osuus ympäristönsuojelun kustannuksista vuodelle 2027 on 39,3 %, kun se on vuonna 2026 ollut 44,7 %. Yhteistoiminta-alueella työskentelee kaksi ympäristötarkastajaa. Ympäristönsuojelussa painotetaan ympäristön tilan seurantaa, ympäristölainsäädännön toteutumisen varmistamista sekä yritysten ja kuntalaisten neuvontaa. Vesiensuojelua ja ilmastotavoitteiden toteutumista edistetään. Kunta on mukana Laajoen vesiensuojeluhankkeessa. Ympäristönsuojelun päivitetty valvontaohjelma ja uudet maa-ainestaksat on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2027 alussa.

Toimintaan kohdistuvat keskeiset riskit taloussuunnitelmakaudella

Rakentamisen ja yleisen taloustilanteen epävarmuus vaikuttaa investointien toteutumiseen, määrään sekä rakennusvalvonnan lupatuloihin.

Kustannustason nousu sekä energian, materiaalien ja palveluiden hintavaihtelut voivat lisätä kunnossapidon ja investointihankkeiden kustannuksia.

Korjausvelan kasvu ja kiinteistöjen sekä infrastruktuurin ikääntyminen voivat aiheuttaa ennakoimattomia korjaus- ja investointitarpeita, joihin on taloudellisesti haastavaa varautua.

Sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä jatkovalmistellaan vuonna 2027. Yhtiöittämiseen liittyvät muutokset sekä kunnan ja kiinteistöyhtiön välisiin palvelujärjestelyihin liittyvät epävarmuustekijät voivat vaikuttaa toiminnan organisointiin, kustannuksiin ja henkilöstöresurssin riittävyyteen.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYHTI) käyttöönottoon liittyvät tietojärjestelmä- ja resurssihaasteet voivat aiheuttaa lisäkustannuksia.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

70 TEKNINEN LAUTAKUNTA Ulkoiset + sisäiset	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 334 194	1 332 829	1 374 731	1 378 367	1 378 367
Maksutuotot	139 716	50 000	80 000	82 400	82 400
Tuet ja avustukset	30 172	3 500	3 700	3 700	3 700
Muut toimintatuotot	4 085 726	4 004 351	4 581 541	4 615 100	4 615 100
Toimintatuotot	**5 589 808**	**5 390 680**	**6 039 972**	**6 079 567**	**6 079 567**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 376 212	-2 514 814	-2 583 380	-2 639 813	-2 702 175
Palkat ja palkkiot	-1 927 563	-2 033 666	-2 115 913	-2 162 635	-2 214 261
Henkilösivukulut	-448 650	-481 148	-467 467	-477 178	-487 914
Eläkekulut	-379 254	-408 856	-394 851	-402 955	-411 911
Muut henkilösivukulut	-69 396	-72 292	-72 616	-74 223	-76 003
Palvelujen ostot	-1 423 821	-1 136 650	-1 341 917	-1 365 844	-1 365 844
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 543 397	-1 697 733	-1 732 313	-1 744 529	-1 744 538
Avustukset	-237 469	-273 000	-133 000	-133 000	-133 000
Muut toimintakulut	-373 911	-526 376	-572 140	-581 958	-581 958
Toimintakulut	**-5 954 811**	**-6 148 573**	**-6 362 750**	**-6 465 144**	**-6 527 515**
Toimintakate	**-365 003**	**-757 893**	**-322 778**	**-385 577**	**-447 948**
Sisäiset					
Toimintatuotot	**3 665 598**	**3 625 629**	**4 623 836**	**4 623 836**	**4 623 836**
Toimintakulut	**-61 138**	**-104 862**	**-313 524**	**-313 524**	**-313 524**

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Huolehdimme monipuolisista asumisen mahdollisuuksista.	Myytyjen tonttien määrä Myönnetyt rakentamisluvat Rakentamislupien käsittelyajat	
Kaupunkitasoiset liikuntaolosuhteet	Ylläpidettyjen kevyenliikenteen väylien kilometrimäärä Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma	
Käytämme paikallisia palveluita, teemme yritysten ja yhdistysten kanssa hyvää yhteistyötä.	Puitesopimukset	

Elinvoimaisten yritysten Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Roukkulin teollisuusalueen kehittäminen ja laajentaminen. Kustavintien teollisuusalueen kehittäminen. Keskustan alueen elinvoiman vahvistaminen.	Myytyjen tonttien lukumäärä Myytyjen tonttien lukumäärä Torin kehittämissuunnitelma	
Lumoavan luonnon ja vastuullisten edelläkävijöiden Mynämäki		
Tavoitteet 2027	**Mittarit ja indikaattorit**	**Toteuma 31.12.2027**
Edistämme puhtaan energian ja vihreän siirtymän hankkeita. Kannustamme kuntalaisia ympäristöystävällisiin tekoihin ja vastuullisuuteen. Huolehdimme osaltamme Saaristomeren ja erityisesti Mynälahden tilan parantamisesta. Pidämme suunnitelmallisesti ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa huolta jokiemme kunnosta. Huolehdimme kuntataloudesta kaiken toiminnan perustana. Teemme hyvää yhteistyötä naapurikuntien kanssa.	Vihreän siirtymän rakennushankkeiden määrä Ympäristönsuojelun sometiedotteiden määrä, ilmastosuunnitelman toimenpidekorttien toteuttaminen Ympäristöhankkeiden määrä Investointihankkeiden toteutuminen määrärahojen puitteissa Ympäristönsuojelun kuntayhteistyön jatkaminen	

Suoritteet ja tunnusluvut

730 Tilalaitos

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Suoritteet					
Kiinteistöt kunnan hallinnassa k-m^2 **)	43 217	38 377	42 589	42 589	42 589
Siivottavat kiinteistöt k-m^2 *)	38 626	37 906	37 906	37 906	37 906
Tuotettavien aterioiden lkm/a	336 552	318 675	315 000	315 000	315 000
Keittiöiden toimipisteet lkm*)	8	8	8	8	8
Tunnusluvut					
Kiinteistöt kunnan hallinnassa €/k-m^2	71,73	80,78	72,79	72,79	72,79
Aterian hinta keskimäärin €	3,43	3,49	3,59	3,59	3,59

780 Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Tunnusluvut					
Rakennusvalvonta:					
Rakennusluvat ja ilmoitukset	56	50	50	50	50
tarkastukset ja valvonta	119	120	100	100	100
rakennettu kerrosala m^2	16 814	3 000	3 000	3 000	3 000
Ympäristönsuojelu					
Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit	10	30	10	10	10
tarkastukset ja valvonta	45	157	50	50	50
lausunnot	10	12	12	12	12

760 Infra

	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Suoritteet					
Kaavatiet, km	49	49	50	51	52
Kevyenliikenteenväylät, km	29	29	31	32	33
Yksityistiet, avustettavat km	247	260	230	230	230
Puistot, ha	26	26	26	26	26
Tievalot kpl	1 950	1 960	1 960	1 960	1 960

Henkilöstö

700 Teknisen toimen hallinto

	TP2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
tekninen johtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
toimistosihteeri	2,0	2,0	1,6	1,6	1,6
toimistoinsinööri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	**3,5**	**3,5**	**3,1**	**3,1**	**3,1**

760 Infra

	TP2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
työpäällikkö	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**0,5**

780 Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi

	TP2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
rakennustarkastaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
ympäristötarkastaja	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**

730 Tilalaitos

	TP2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
kunnossapidon työnjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
ruokapalvelupäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
siivoustyönohjaaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
resurssihenkilö	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
laitoshuoltaja	19,5	20,0	19,0	19,0	19,0
kiinteistönhoitaja	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
huoltohenkilö	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
kentänhoitaja	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
laitoshuoltaja (yhdistelmätyöntekijä)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
emäntä	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
keittäjä	10,0	11,5	11,5	11,5	11,5
ravitsemustyöntekijä	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	**46,0**	**46,0**	**46,0**	**46,0**	**46,0**

5 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

		Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	B	16 143	16 000
Tarkastuslautakunta	B	21 971	
Kunnanhallitus	B	3 546 126	924 864
Sivistyslautakunta	B	20 254 490	1 505 711
Tekninen lautakunta	B	6 362 750	6 039 972
Yhteensä		**30 201 480**	**8 486 547**
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		19 560 000
Valtionosuudet	B		3 826 982
Korkotulot	B		90 000
Muut rahoitustulot	B		39 900
Korkokulut	B	1 295 000	
Muut rahoitusmenot	B	3 150	
Satunnaiset erät	B		
Yhteensä		**1 298 150**	**23 516 882**
INVESTOINTIOSA			
Talonrakennus	B	10 000	
Infrastruktuuri	B	384 000	10 000
Irtain omaisuus	N	168 000	
Kiinteä omaisuus	N	150 000	
Yhteensä		**712 000**	**10 000**
RAHOITUSOSA			
Antolainasaamisten lisäys	B		50 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	3 410 770	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		
Yhteensä		**3 410 770**	**4 050 000**
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		**35 622 400**	**36 063 429**

N = nettositova
B = bruttositova

6 TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA Ulkoiset + sisäiset	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 274 045	2 564 373	2 876 706	2 880 342	2 880 342
Maksutuotot	427 525	357 500	386 000	388 400	388 400
Tuet ja avustukset	510 017	376 500	385 200	372 200	393 200
Muut toimintatuotot	4 383 242	4 464 451	4 838 641	4 772 200	4 622 200
Toimintatuotot	**7 594 828**	**7 762 824**	**8 486 547**	**8 413 142**	**8 284 142**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-14 129 287	-15 036 142	-15 344 672	-15 623 549	-16 010 330
Palkat ja palkkiot	-11 421 587	-12 145 366	-12 562 219	-12 792 798	-13 113 568
Henkilösivukulut	-2 707 701	-2 890 776	-2 782 453	-2 830 751	-2 896 762
Eläkekulut	-2 290 474	-2 456 190	-2 351 964	-2 392 251	-2 447 318
Muut henkilösivukulut	-417 226	-434 586	-430 489	-438 500	-449 444
Palvelujen ostot	-6 678 600	-7 038 836	-7 594 196	-7 615 523	-7 618 123
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 966 271	-2 185 198	-2 198 685	-2 210 801	-2 210 910
Avustukset	-1 228 831	-1 071 600	-929 000	-929 000	-929 000
Muut toimintakulut	-3 157 207	-3 348 419	-4 134 927	-4 144 745	-4 144 745
Toimintakulut	**-27 160 196**	**-28 680 195**	**-30 201 480**	**-30 523 618**	**-30 913 108**
Toimintakate	**-19 565 367**	**-20 917 371**	**-21 714 933**	**-22 110 476**	**-22 628 966**
Verotulot	17 829 580	19 195 000	19 560 000	19 910 000	20 590 000
Kunnan tulovero	14 170 383	15 503 000	15 420 000	15 706 000	16 173 000
Kiinteistövero	2 429 628	2 404 000	2 645 000	2 645 000	2 795 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 229 569	1 288 000	1 495 000	1 559 000	1 622 000
Valtionosuudet	4 614 490	4 243 023	3 826 982	3 826 982	3 826 982
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	93 270	90 000	90 000	90 000	90 000
Muut rahoitustuotot	47 732	39 900	39 900	39 900	39 900
Korkokulut	-1 083 641	-1 000 000	-1 295 000	-1 490 000	-1 555 000
Muut rahoituskulut	-4 038	-3 000	-3 150	-3 150	-3 150
Rahoitustuotot ja -kulut	-946 677	-873 100	-1 168 250	-1 363 250	-1 428 250
Vuosikate	**1 932 025**	**1 647 552**	**503 799**	**263 256**	**359 766**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset	-2 442 584	-2 520 850	-2 549 650	-2 549 650	-2 549 650
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut	-2 438	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-512 997**	**-873 298**	**-2 045 851**	**-2 286 394**	**-2 189 884**
Poistoeron muutos	29 287	0	0	0	0
Varausten muutos	68 963	0	0	0	0
Rahastojen muutos	51	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-414 696**	**-873 298**	**-2 045 851**	**-2 286 394**	**-2 189 884**

TULOSLASKELMA	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Ulkoiset					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	975 813	890 099	1 154 857	1 158 493	1 158 493
Maksutuotot	427 175	357 500	386 000	388 400	388 400
Tuet ja avustukset	510 017	376 500	385 200	372 200	393 200
Muut toimintatuotot	1 879 881	2 041 552	1 443 315	1 376 874	1 226 874
Toimintatuotot	**3 792 885**	**3 665 651**	**3 369 372**	**3 295 967**	**3 166 967**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-14 129 287	-15 036 142	-15 344 672	-15 623 549	-16 010 330
Palkat ja palkkiot	-11 421 587	-12 145 366	-12 562 219	-12 792 798	-13 113 568
Henkilösivukulut	-2 707 701	-2 890 776	-2 782 453	-2 830 751	-2 896 762
Eläkekulut	-2 290 474	-2 456 190	-2 351 964	-2 392 251	-2 447 318
Muut henkilösivukulut	-417 226	-434 586	-430 489	-438 500	-449 444
Palvelujen ostot	-5 378 787	-5 364 562	-5 872 347	-5 893 674	-5 896 274
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 964 944	-2 185 198	-2 198 685	-2 210 801	-2 210 910
Avustukset	-1 228 831	-1 071 600	-929 000	-929 000	-929 000
Muut toimintakulut	-656 403	-925 520	-739 601	-749 419	-749 419
Toimintakulut	**-23 358 252**	**-24 583 022**	**-25 084 305**	**-25 406 443**	**-25 795 933**
Toimintakate	**-19 565 367**	**-20 917 371**	**-21 714 933**	**-22 110 476**	**-22 628 966**
Verotulot	17 829 580	19 195 000	19 560 000	19 910 000	20 590 000
Kunnan tulovero	14 170 383	15 503 000	15 420 000	15 706 000	16 173 000
Kiinteistövero	2 429 628	2 404 000	2 645 000	2 645 000	2 795 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 229 569	1 288 000	1 495 000	1 559 000	1 622 000
Valtionosuudet	4 614 490	4 243 023	3 826 982	3 826 982	3 826 982
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	93 270	90 000	90 000	90 000	90 000
Muut rahoitustuotot	47 732	39 900	39 900	39 900	39 900
Korkokulut	-1 083 641	-1 000 000	-1 295 000	-1 490 000	-1 555 000
Muut rahoituskulut	-4 038	-3 000	-3 150	-3 150	-3 150
Rahoitustuotot ja -kulut	-946 677	-873 100	-1 168 250	-1 363 250	-1 428 250
Vuosikate	**1 932 025**	**1 647 552**	**503 799**	**263 256**	**359 766**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 442 584	-2 520 850	-2 549 650	-2 549 650	-2 549 650
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut	-2 438	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-512 997**	**-873 298**	**-2 045 851**	**-2 286 394**	**-2 189 884**
Poistoeron muutos	29 287	0	0	0	0
Varausten muutos	68 963	0	0	0	0
Rahastojen muutos	51	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-414 696**	**-873 298**	**-2 045 851**	**-2 286 394**	**-2 189 884**

7 INVESTOINTIOSA

Projekti-numero	Projektin nimi/sisältö	Lisätieto	Hankkeen kokonaiskustannusarvio, euroa	TA 2027 euroa	TS 2028 euroa	TS 2029 euroa
	TALONRAKENNUS			**10 000**	**120 000**	**350 000**
9306	Vanhan Lizeliuksen purku		200 000			200 000
9045	Vanhan puuosaston ratkaisu		270 000		120 000	150 000
9071	Pukemis- ja varastotila Tavastilan koulun kentälle		10 000	10 000		
	INFRASTRUKTUURI			**384 000**	**590 000**	**1 045 000**
	LIIKENNEVÄYLÄT			**100 000**	**430 000**	**655 000**
9015	Hiittiöpellon kunnallistekniikka	*	280 000		30 000	250 000
9019	Sunilan kunnallistekniikka, suunnittelu	*	30 000			30 000
9022	Ruotsinpellon kunnallistekniikka osa 2 ja 3	**	150 000			150 000
9104	Roukkulin alueen katujen ja vesihuollon rakentaminen	*	425 000		300 000	125 000
9313	Siltojen kuntokartoitus ja saneeraus		50 000	50 000	50 000	50 000
9014	Katusaneeraukset		50 000	50 000	50 000	50 000
	PÄÄLLYSTYKSET			**55 000**	**75 000**	**150 000**
9628	Paikkaukset		25 000	25 000	25 000	25 000
9654	Katteluksen alueen asfaltoinnit		50 000			50 000
9035	Kaava-alueen kadut		30 000	30 000	50 000	50 000
9034	Roukkulin teollisuusalueen laajennus		25 000			25 000
	TIEVALAISTUS			**25 000**	**25 000**	**50 000**
9710	Katuvalaistuksen uusiminen	Co2	25 000	25 000	25 000	25 000
9331	Roukkulin teollisuusalueen laajennus		25 000			25 000
	YLEISET ALUEET			**204 000**	**60 000**	**190 000**
9692	Rakennuspaikkojen maisemointi		15 000	15 000	10 000	10 000
9062	Urheilukeskuksen pesäpallokentän tekonurmi		150 000			150 000
9010	Urheilukeskuksen kehittämissuunnitelma		15 000	15 000		
9068	Leikkipuistojen turvallisuuden kehittäminen		30 000	30 000	30 000	30 000
9017	Torialueen suunnittelu		10 000	10 000		
9017	Torin kehittäminen		90 000	70 000	20 000	
9018	Aseman koulun pihatyöt (kaukalon asfaltointi, pelikenttä)	****	64 000	64 000		
9018	Aseman koulun pihatyöt vanhempainyhdistyksen osuus	****	-10 000	-10 000		
	IRTAIN OMAISUUS			**213 000**	**160 000**	**40 000**
9109	Varavoimajärjestelyt		10 000	10 000	10 000	10 000
9950	Puhtaanapito- ja ruokapalvelujen kalustohankinnat		13 000	13 000	10 000	10 000
9086	Kiinteistöautomaatiojärjestelmien päivitys	Co2	40 000		20 000	20 000
9053	Kulunvalvontajärjestelmän uusiminen (lukitus) (koko kunta)		60 000		60 000	
9016	Kamerajärjestelmien uusiminen kunnan eri kiinteistöissä		120 000	60 000	60 000	
9021	Sähköinen arkistointi		30 000	30 000		
9054	Konserniyhtiöiden taloushallinnon kotiuttamisen järjestelmämuutokset	***	45 000	45 000		
9054	Konserniyhtiöiden taloushallinnon kotiuttamisen järjestelmämuutokset (yhtiöiden maksuosuus)		-45 000	-45 000		
9055	Ilmakuvaus karttaohjelmia varten		20 000	20 000		
9056	Lukion yo-kirjoitusten pulpetit		15 000	15 000		
9057	Lukion opettajien sähköpöydät asennuksineen		20 000	20 000		
	KIINTEÄ OMAISUUS			**150 000**	**150 000**	**150 000**
9780	Maanhankinta ja lunastukset		150 000	150 000	150 000	150 000
	INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
	tulot			**-55 000**		
	menot			**757 000**	**1 020 000**	**1 585 000**
	netto			**702 000**	**1 020 000**	**1 585 000**

***)** Hankkeen päätöksenteko on kesken.

****)** Toteutetaan yhteishankkeena Mynämäen Vesihuolto Oy:n kanssa, kokonaiskustannusarvio on 570 000 €.

*****)** Toteutetaan Mynämäen Vesihuolto Oy:n ja Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:n kanssa. Yhtiöt maksavat järjestelmäkustannukset.

******)** Investointi tehdään, mikäli Aseman Seudun Kylät ry ja vanhempainyhdistys saavat hankerahoituksen ja investointi on tarkoituksenmukainen mahdolliset palveluverkkoratkaisut huomioiden.

Co2 Hiilineutraali kunta -hankkeen investointi: energiansäästö, liikkumisen edistäminen ym.

8 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 647 552	503 799	263 256	359 766
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-250 000	-250 000	-150 000	0
	1 397 552	253 799	113 256	359 766
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 382 000	-757 000	-1 020 000	-1 585 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	55 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	250 000	250 000	150 000	0
	-2 132 000	-452 000	-870 000	-1 585 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-734 448**	**-198 201**	**-756 744**	**-1 225 234**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	50 000	50 000	50 000	50 000
Antolainasaamisten vähennys	0	0	-38 825	0
	50 000	50 000	11 175	50 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 700 000	4 000 000	4 300 000	4 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 700 000	-3 410 770	-3 310 000	-3 125 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0
	1 000 000	589 230	990 000	1 475 000
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Rahoituksen rahavirta	**1 050 000**	**639 230**	**1 001 175**	**1 525 000**
Rahavarojen muutos	**315 552**	**441 029**	**244 431**	**299 766**

9 ARVIOINTITYÖN OHJEELLINEN SUUNNITELMA VUOSILLE 2027–2029

Asiakirja	Arvioija	Menettely	Aikataulu
Kuntastrategia	Valtuusto	Tarkistetaan valtuustokausittain	Kuntastrategia vuoteen 2035 käsitelty ja hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.1.2026.
		Kunnanvaltuuston iltakoulut ja seminaarit: – tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen arvioidaan, miten strategiaa on toteutettu – talousarvion yhteydessä arvioidaan, toteuttaako talousarvio riittävässä määrin valtuuston hyväksymää strategiaa.	Vuosittain keväällä ja syksyllä
	Kunnanhallitus	Strategian tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksessa	Vuosittain maaliskuun loppuun mennessä
	Lautakunnat	Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen suhteessa kuntastrategiaan arvioidaan toimintakertomuksessa	Vuosittain
Talousarvio ja -suunnitelma tavoitteineen	Valtuusto	Hyväksyminen seuraavaa talousarviovuotta ja suunnitelmavuosia varten	Edellisen vuoden marraskuussa tai joulukuussa
		Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.	Vuosittain syksyllä.
		Talousarvion seuranta	Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa päätetyllä tavalla.

	Kunnanhallitus	Käyttösuunnitelma	Käyttösuunnitelman hyväksyminen helmikuun loppuun mennessä.
		Talousarvion seuranta ja raportointi valtuustolle sekä esitykset korjaavista toimenpiteistä.	Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa päätetyllä tavalla.
	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja	Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tarkastussuunnitelman mukainen arviointi	Tarkastuslautakunnan hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti
	Lautakunnat	Toiminta toteutetaan talousarvion mukaisesti; talousarvion seuranta	Käyttösuunnitelman hyväksyminen helmikuun loppuun mennessä Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa päätetyllä tavalla.
		Lautakunnan itsearviointi	Vuosittain
	Vastuulliset viranhaltijat, esimiehet	Kehityskeskustelut, joissa otetaan huomioon asetetut tavoitteet ja niiden seuranta	Vuosittain
		Toimenkuvien ajantasaisuus	Tarkistetaan tarvittaessa vähintään kehityskeskustelussa
	Konserniin kuuluvat yhtiöt ja kuntayhtymät	Raportointi talouden ja toiminnan toteutumisesta kunnanhallitukselle	Vähintään kaksi kertaa vuodessa Ohjeistus yhtiökokousedustajille

Tilinpäätös ja toiminta-kertomus	Valtuusto	Käsittely ja hyväksyminen	Viimeistään kesä-kuussa
		Toiminnan arviointi val-tuustoseminaarissa	Huhti–toukokuussa
	Tarkastuslauta-kunta	Tarkastuslautakunta jät-tää arviointikertomuksen ja tilintarkastuskertomuk-sen viimeistään kaksi viik-koa ennen valtuustokäsit-telyä	Toukokuussa
	Kunnanhallitus	Tilinpäätöksen ja toiminta-kertomuksen valmistelu ja allekirjoittaminen Toimintakertomus sisäl-tää selonteon sisäisen val-vonnan toteutumisesta	Maaliskuun loppuun mennessä
	Lautakunnat	Toimintakertomuksen val-mistelu oman toiminnan osalta. Sisältää toiminnan arvioinnin.	Alkuvuodesta erikseen sovitun aikataulun mu-kaisesti
Elinvoimaohjelma	Kunnanhallitus	Ohjelma päivitetään val-tuustokausittain kunta-strategian edellyttämällä tavalla ja sen toimivuutta arvioidaan vuosittain	Elinvoimaohjelma oh-jelma hyväksytty val-tuustossa 19.6.2023. Ohjelma päivityksessä.
Maapoliittinen ohjelma	Valtuusto	Tarkistetaan valtuusto-kausittain tai tarvittaessa kuntastrategian, asunto- ja elinkeinopoliittisten lin-jausten tarkentuessa tai yleiskaavoituksen niin vaatiessa	Maapoliittisen ohjel-man päivitystyö on käynnissä vuonna 2026.

Henkilöstötilinpäätös	Valtuusto	Tehdään vuosittain	Viimeistään kesäkuussa tilinpäätöksen kanssa samaan aikaan
Hyvinvoinnin vuosiraportti	Hyvinvointijaosto	Tehdään vuosittain	Valmistellaan vuosittain toimialojen kanssa yhteistyössä
	Valtuusto		Hyväksyy vuosittain
Hyvinvointisuunnitelma	Hyvinvointijaosto	Tehdään valtuustokausittain	Valmistellaan toimialojen kanssa yhteistyössä
	Valtuusto	Valtuustokausittain	Hyväksyy valtuustokausittain
Sisäinen valvonta (Sisäisen valvonnan ohje)	Kunnanhallitus	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta hyväksytyn ohjeen mukaan	Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta toimintakertomuksen osana vuosittain Sopimusohje
	Toimialajohtajat	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta hyväksytyn ohjeen mukaan	Toimialajohtajat raportoivat kunnanjohtajalle vuosittain ja aina tarvittaessa
Kunnanhallituksen toiminnan itsearviointi	Kunnanhallitus	Kuntaliiton mallin mukainen itsearviointi	Hallituskausittain
Palvelutuotannon lakisääteinen arviointi	Lautakunnat	Lakien edellyttämä arviointi	Lain määrittelemä aikataulu
	Viranhaltijat	Lakien edellyttämän arvioinnin valmistelu	Lain määrittelemä aikataulu